

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 121

פרשת בא | גלגלי ההצלחה

מסירות אל הנפש

שביבי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. . . . . לו היה בוגר יותר
1. . . . . שהנפש מתבגרת הכל נראה אחרת
2. . . . . אל תשליכנו לעת זקנה
7. . . . . למה עובר דומה?
9. . . . . כשאומרים 'בוגר' למה מתכוונים?
11. . . . . אחד היה אברהם
13. . . . . יצחק אבינו - מסירות נפש
15. . . . . יעקב אבינו בשלמות הבגרות הרוחנית
18. . . . . כשיש בגרות רוחנית הכל נראה אחרת!
20. . . . . כחה של סביבה
23. . . . . התרסקות ה'בגרויות'
26. . . . . ארבעה גלגלי ההצלחה
26. . . . . הבה נתחכמה לו
27. . . . . אהבתי אתכם אמר ה'
28. . . . . בני בכורי ישראל
30. . . . . שייך את הילדים אליך!
31. . . . . כל מה שעשיתי - זה בשבילכם
32. . . . . ענין וקדושת ימי הספירה
33. . . . . כתרי אורה נוצצים
34. . . . . העולה מן האמור להלכה ולמעשה

כולנו מצטרפים ללימוד יומי **בספר הקדוש בצור ירום** מהדורת כיס
חוברת שבועית המחולקת לפי שיעורים ללימוד יומי
ניתן לרכוש מנוי לקבלת החוברות

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת והפצת ספרי מורנו ורבנו הרב יודם מייכאל אברג'ל זצ"ל

80200 ת.ד. 345 נתיבות

08-374-0200

Office@H-L.org.il

077-223-1130

www.haMeir-LaArets.org.il

המאיר לארץ

079-522-1089 • 077-226-5972

054-263-8026

קו 'דרכי נועם' - שיעורי התורה להאזנה

לקבלת 'דגע של אור'

1. מסילות אל הנפש

פרשת בא - לו היה בוגר יותר...

פרשת בא

לו היה בוגר יותר...

הלך הילד הגדול, ניגש להורים שלו ואמר: אני רוצה לומר לכם משהו חשוב. מהיום אני לא רוצה לאכול בשר ולא דגים, רק לחם ומים. אני הבנתי. הבנתי טוב מאוד. **מה** הבנתי? שואלים אותו אבא ואמא בחוסר הבנה.

אני הבנתי שהמצב הכלכלי של המשפחה קשה מאוד. אם בשביל חצי שקל כדאי לאבא לעבוד כל כך קשה במשך עשרים דקות, סימן שהמצב קשה מאוד.¹ **אם** לילד היה בגרות גופנית - תגובתו היתה אחרת...

מספרים על שני ילדים ששיחקו בביתם במטבע של חצי שקל. המטבע נפל לרצפה והאח הקטן שלהם שעבר שם באותו רגע, חטף את המטבע והכניס אותה לפה. תוך שניות הוא נחנק והתחיל להכחיל.

הילד הגדול, בן שמונה, רץ לאבא וסיפר לו מה קרה. האבא הגיע בלחץ והתחיל לטפל בו, מנסה לחלץ את המטבע מתוך גרונו של הזאטוט. בסופו של דבר, אחרי מאמצים ארוכים, הוא הצליח להוציא את המטבע ולשחרר את נתיב הנשימה של התינוק.

שהנפש מתבגרת הכל נראה אחרת...

הירח, ואנחנו החוקרים רוצים לבדוק האם יש 'יידישקייט' (יהדות) על כדור הארץ. מה אנחנו עושים? בונים חללית

בשיחה שמסר הגאון החסיד רבי שבתי סלבטיצקי שליט"א (ראה הערה 1) אמר כך: בוא נאמר שכולנו חיים על

מעין החכמה

לגאון החסיד רבי שבתי סלבטיצקי שליט"א.

1. קטע זה והקטע שאחריו הוא מהספר לחיים ולברכה (עמוד 50 ו-53)

הם טסים, נוחתים בערב הסעודית. הם חוזרים ואתם שתי נשים מכוסות מכף רגל ועד ראש, כמיטב המסורת. עורכים כנס נשי חב"ד ענק על הירח, שמים את הנשים האלו על הבימה, אבל הכל 'יבש'. לא שומעים מהן לא שיחה, לא סיפור, לא ווארט. כלום. טוב, גם זה לא יידישקייט. מחזירים אותן לכדור הארץ.

תחפשו משהו אחר, אנחנו אומרים לשליחים. תחפשו אנשים שבשבת הם עומדים, זורקים אבנים על רכבים וצועקים.

הם טסים, נוחתים בשטחים ורואים צעירים משליכים אבנים על רכבים חולפים. הם חוזרים לירח ואתם ה'ממצאים' - שני ערבים שעמדו וזרקו אבנים על מכוניות, כשהם צועקים במלוא גרונם... אבל שוב פעם אנחנו מתאכזבים. גם זה לא יידישקייט...

אם לחוקרים האלו היתה בגרות נפשית - הם היו יודעים להגדיר מה הם מחפשים...

משוכללת, מכניסים לשם שני אנשים ושולחים אותם לבדוק האם יש יהדות על כדור הארץ.

השליחים שואלים מה הם צריכים לחפש, ואנחנו אומרים להם: תבדקו האם יש שם אנשים שחובשים שטריימל. זה יידישקייט.

הם טסים, נוחתים ברוסיה. הם מוצאים שני קוזקים עם כובעי פרוה מיוחדים. שטריימל. מצאנו יהדות - הם צוהלים, וחוזרים לירח עם ה'ממצאים'. עושים התוועדות גדולה, מושיבים אותם ב'מזרח', והנה, הם יודעים לשתות 'לחיים' כמו שצריך... נו, הנה חסידים...

אנחנו מבקשים מהם לומר דבר תורה, לחזור שיחה, והם מתחילים לדבר על פרות, סוסים וחמורים... טוב, זה לא יידישקייט. מחזירים אותם בחזרה לכדור הארץ.

'תחפשו משהו אחר', אנחנו אומרים לשליחים, תחפשו צניעות. זה יידישקייט.

אל תשליכנו לעת זקנה

היה רבינו הגה"ק מרן חיים הלבברשטאם זצ"ל אב"ד צאנז. מאור הגולה, גאון

כתב בספר אוצר החיים (עמוד 11),² וז"ל: ראש גולת אריאל בדורו

מעין החכמה

מסילות אל הנפש

פרשת בא - אל תשליכנו לעת זקנה

אחריו ונגרפה בסערת להטו. אשרי עין ראתה את הלבאי הסוער בין גוריו. את אליהו הנביא לא קילסו במופתים - אמרו חסידים, אלא ב'איש סחו אחריו, ה' הוא האלקים'.

וסיפר הגאון רבי ישראל יעקב קלפהולץ זיע"א (החוזרים בתשובה עמוד קמד) וז"ל: פעם אחת נכנס הצדיק רבי חיים הלברשטאם, הרבי מצאנז, לבית אחד ומצא שם **יהודים זקנים** משחקים בקלפים. כשראו את הצדיק, נבהלו. הרגיעם הצדיק ואמר:

שבו ואספר לכם מה שקרה בימי המגיד הגדול ממזריטש. בעיר אחת הסמוכה למזריטש גר אברך אחד, תלמיד חכם גדול וירא שמים. הוא עשה לילות כימים בתורה ובעבודה הקדושה, נהג לפרוש מכל הבלי עולם הזה, לא שח שיחת חולין אפילו שעה אחת, כי אם דבק בה' ובתורתו.

משראה זאת יצר הרע ניסה לפתותו, אבל לא יכול לו. לא נח ולא שקט ועשה תחבולות שונות לנתקו מעבודתו הקדושה, אולם האברך יצא בכל פעם מנצח.

יום אחד בא היצר לעירו של האברך מחופש כיהודי תלמיד חכם וחסיד, נכנס לבית המדרש בו למד

אדיר וקדוש עליון, כמוהו כאחד משרפי מעלה. מענקי החסידות וקברניטיה, אשר אלפים ורבבות מישראל חיו לאורו והסתופפו בצלו, וממנו הסתעפו בתי אב ושושלות צדיקים שפרשו כנפיהן על המוני המונים.

מדרגותיו המופלאות שבלטו לעין הסעירו כל בר לבב. מופשט מכל חומר ומשוטט בעולמות העליונים, יוקד בדביקות נפלאה לאין קץ ושכינה מדברת מתוך גרונו. רבינו הקדוש הראה מופתים גלויים, שידד מערכות הטבע וחולל נפלאות שהרעישו את הלב ואת הנשמה, 'בכחי להוריד שמש מהרקיע לארץ' - אמר.

אולם את המופת הגדול פי כמה ראו חסידי אמת בכך שכל הדורך על מפתן חדרו הרהר בתשובה על כרחו, שכל שנוכח באש תפילתו נצטננו כל תשוקות הדמים שלו, אם בשעה שעסק בתורה ופניו בערו כלפידיים, ואם בשעה שהרעיש עולמות והתלהב בכיסופין עילאין, בשעה שלבו ובשרו ריננו לאל חי.

תפילתו פלחה כליות ולב, דברי תורתו נקבו עד תהום הנפש, כיבסו את הנשמה שהיתה כאילו יוצאת מן הגוף וחוזרת ונבראת בו מחדש. ועדת חסידיו נעה

אליו, אבל חושש אני לביטול תורה. אבל אם אתה רוצה ללכת למזריטש, מוכן אני להילוות אליך ובדרך נלמד יחד ולא נבטל תורתנו. שמח התלמיד חכם, והם סיכמו לצאת לדרך ביום ראשון הקרוב.

ביום ראשון לקחו אתם טלית ותפילין וישימו לדרך פעמיהם. היה זה יום קיץ חם. כאשר ביקשו לנוח מעמל הדרך, לא מצאו ישוב יהודי. לא היתה להם ברירה אלא להמשיך ללכת. בינתים שקעה החמה וכחם לא עמד להם, וכשהגיעו לאחד הכפרים נכנסו לביתו של גוי וביקשו מקום ללון.

אמר להם הגוי, שהוא מוכן לתת להם חדר ללון, אבל הוא אינו סובל את מנהגי היהודים, שרוחצים בבוקר ידיהם ועושים כל מיני דברים מוזרים. האברך היה רעב וצמא, אך סירב לבקש מהגוי אפילו מים לשתות, גם לשכב במיטה סירב, בפחדו שלא יהיו לו מים לנטילת ידיים של שחרית.

עייפותו גברה עליו, לכן קרא קריאת שמע, שכב במיטה ושקע בשינה עמוקה כל הלילה, מבלי להתעורר לתיקון חצות וללימודו. הקבוע עד תפילת שחרית כמנהגו. כאשר התעורר למחרת באמצע היום

אותו אברך, לקח גמרא והתחיל ללמוד בהתמדה גדולה. כעבור ימים ניגש אותו 'תלמיד חכם' אל האברך לשוחח אתו בתורה והוכיח בקיאות רבה וחריפות עצומה, עד שהאברך שמח לחבר שבא ללמוד עמו בצוותא.

למחרת ניגש אליו התלמיד חכם ושאל אותו קושיא באיזו סוגיא. האברך עיין במפרשים ומצא תירוץ מתאים לקושיא. למחרת הראה לו התלמיד חכם רמב"ם קשה. האברך עיין ברמב"ם ובמפרשים שונים ולא מצא לו תירוץ. אז ניסה התלמיד חכם לתרץ, אבל האברך הקשה על תירוצו, וכך פלפלו ביניהם כל היום, עד שהאברך נקשר בו והתחילו לשוחח על עבודת ה'.

שאלו התלמיד חכם אם הוא נוסע לאיזה צדיק? השיב לו האברך, שהוא אינו נוסע לשום צדיק, מפני שהוא חושש לביטול תורה. תמה הלה ושאל: איך אפשר לדעת לעבוד את ה' עבודה אמיתית בלי רב? וכי לא שמעת על המגיד הגדול ממזריטש, על האור שזורח שם? הלא כל הגאונים והצדיקים נוסעים אליו ללמוד ממנו דרך ה'.

אמר האברך: אמנם שמעתי על הצדיק הזה, וכבר מזמן רוצה אני ללכת

מסילות אל הנפש

פרשת בא - אל תשליכנו לעת זקנה

הלילה בלי לערוך תיקון חצות ובלי ללמוד תורה והתעורר רק למחרת באמצע היום. גם הפעם לא היו להם מים לנטילת ידים. הגוי רצה לתת להם לחם אבל האברך סירב לאכול ללא נטילת ידים וקיוו שסוף סוף יגיעו לאיזה ישוב יהודי ושם יאכלו כדת וכדין. הם לא היו רעבים כל כך, כי אכלו בלילה ולא היה כאן ענין של פיקוח נפש.

הם המשיכו בדרכם וגם ביום השלישי לא מצאו בדרכם בית יהודי. נשאו רגליהם כל היום בכבידות עד כלות כחם, ובלילה שוב הגיעו לכפר. נכנסו לבית אחד וביקשו דבר מה לאכול, להחיות נפשם. אמר להם הגוי, בעל הבית, שאין לו בביתו אלא בשר חזיר בלבד. כששמע זאת האברך, פרץ בכי. למרות שהיה עייף ורעב סירב לשמוע לדברי חברו התלמיד תכם שהסביר לו כי בגלל פיקוח נפש מן הדין חייב הוא לאכול. הוא גם דיבר אתו קשות והוכיח לו, שהוא מאבד עצמו לדעת. לבסוף נתפתה האברך ואכל את בשר החזיר. לאחר האוכל שכב ונרדם במטתו של הגוי.

כשקם בבוקר מצא האברך את עצמו שכוב בשדה וחברו התלמיד חכם איננו. מיד הבין, שזה היה יצר

וראה שעבר כבר זמן קריאת שמע ומים לרחוץ אין לו, התחיל לבכות ולהצטער על כל זאת, אבל לא יכול היה לשנות את פני הדברים.

בשעות הצהריים הם עזבו את בית הגוי, ללא נטילת ידים וללא תפילה, בתקוה שיגיעו למקום ישוב יהודי ושם יטלו ידיהם, יתפללו ויאכלו. הם הלכו שעות מרובות ולישוב יהודי לא הגיעו. כחם אזל ולפנות ערב הצליחו בקושי להגיע לאחד הכפרים. הם נכנסו לבית של גוי, וביקשו משהו לאכול להחיות נפשם. אמר להם הגוי: אתן לכם לחם בתנאי שלא תטלו ידיכם לפניי אצלכם, כי אינני יכול לשאת את מנהגי היהודים.

פרץ האברך בכי ואמר לחברו התלמיד חכם: מוכן אני למות ברעב ולא לאכול בלי נטילת ידים. התחיל הלה להסביר לו שזהו ענין של פיקוח נפש ונטילת ידים היא רק מדרבנן, ופיקוח נפש דוחה מצוה דאורייתא קל וחומר מצוה דרבנן, וזה בכלל מאבד עצמו לדעת חס וחלילה. הושפע האברך מדבריו והסכים לאכול בלי נטילת ידים.

כאשר גמרו לאכול שכבו לנוח. גם בלילה זה ישן האברך כל

משלו, ישב ולמד מתוך תעניות וסיגף עצמו בכל מיני סיגופים עד שמת מחמת תשובה.

כשבא לפני בית דין של מעלה, פסקו לו גן עדן במקום שנמצאים שם בעלי תשובה גמורים.

המשיך הצדיק מצאנו וסיפר לאותם זקנים:

יום אחד, בשעה שהשטן טייל בגן עדן לראות אם לא נמצא שם אחד מה'חבריא' שלו, נתקל לפתע באותו אברך, וכאשר ראה שהוא יושב במקום מכובד, פרץ בצעקה: מה יש כאן? וכי זה עולם האמת? כמה טרחות טרחתי עד שפעלתי שיעבור על כל כך הרבה עבירות, והנה עכשיו יושב הוא במקום מכובד, כמו שלא עבר עבירה מימיו?

באו מפמליא של מעלה והסבירו לו שהאיש חזר בתשובה, והוא מת מחמת תשובה, אבל השטן סירב לקבל את התירוצים שלהם וצעק שהוא מתפטר מתפקידו...

הוא גם סירב לשמוע להפצרות הפמליא של מעלה שיחזור מהתפטרותו. בלית ברירה נתקבלה התפטרותו ונתמנה מלאך אחר לתפקיד של יצר הרע.

הרע שהתחפש בדמות תלמיד חכם, והחל לעשות חשבון נפש, כמה עבירות עבר במשך שלשה ימים אלה, וכמה שעות ביטל מלימוד תורה, וכיצד נפל מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, והתחיל לבכות מעומקא דליבא.

האברך גמר בלבו לשוב לביתו ולחזור בתשובה שלימה, כפי שיציע לו אחד הצדיקים. הוא המשיך בדרכו עד שהגיע לעיירה אחת. שאל לשם העיירה, ואמרו לו שזו היא מזריטש. שמח מאוד שהגיע למקום מגוריו של הצדיק, נכנס לבית המדרש, נטל ידיו, והודה לה' על שהנחה אותו למקום יהודים. אחר הלך לבית המרחץ וטבל במקוה, חזר לבית המדרש, התפלל ובכה בכי רב. אחר כך הלך לבית המגיד.

אך דרכו רגליו בבית המגיד, צעק הרבי: צא, רשע, מביתי!

כששמע שהמגיד קורא לו 'רשע', פרץ בככי וביקש מהמגיד שיערוך לו תשובה, לפי שרצונו לשוב באמת והוא מקבל על עצמו בל מיני תעניות וסיגופים. ניחם אותו המגיד ונתן לו דרך תשובה.

האברך חזר לביתו, שמר על כל מה שציוהו המגיד ועוד הוסיף

7 מסילות אל הנפש

פרשת בא - למה עובר דומה?

קשה עד שהצלחת לפתותם, וכשכבר הצלחת התחרטו תיכף לאחר מכן והספיקו לשוב בתשובה שלימה, וכל עמלך היה לריק. אני יותר חכם ממך, אני מתחבר עם זקנים, ראשית קל יותר להצליח אצלם, ונוסף לכך אין להם כבר זמן לשוב בתשובה כי מיד הם הולכים לעולמם...

וסיים הצדיק מצאנו: אצלכם פועל כבר יצר הרע החדש...

אם הזקנים הללו (ששחקו בקלפים) היו רוכשים בגרות רוחנית הם היו מתעוררים לתשובה קודם התוכחה של רבי חיים מצאנו...

יום אחד פגש יצר הרע המודח את יצר הרע החדש ושאל לשלומו והאיך הוא מתמצא בעבודתו. השיב לו: מרוצה אני מאוד מעבודתי, והנני מצליח מאוד בתפקידי. אמר לו הזקן: מה אתה מספר לי? אתה צעיר ולא ראית כלום בחייך, אני כבר שימשתי בתפקיד הזה יותר מחמשת אלפים שנה ואף פעם לא אמרתי שטוב לי במעמדי, שתמיד היו לי צרות, ואתה רק עכשיו התחלת וכבר הנך מרוצה? במה יכול אתה להסביר לי דבר זה?

ענה לו יצר הרע החדש: אתה היית טיפש, לא הבנת את העבודה שלך. אתה הלכת לצעירים ועבדת

למה עובר דומה?

דרש רבי שמלאי: למה הוולד דומה כשהוא במעי אמו? לפנקס שמקופל ומונח.³ שתי ידיו מונחות

הגמרא הקדושה (נדה ל:): תיארה כיצד נראה העובר כאשר הוא נמצא בבטן אמו, וכך הובא שם:

מעין החכמה

האדם הוא פנקס שנכתבים בו כל החובות שחייב לבוראו אם יחטא, וכל מה שהבורא חייב לו כשכר מצוותיו שעשה.

וכך אמר רבי יהודה הנשיא (אבות פ"ב מ"א): הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואוזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין.

3. הפנקס בזמן התלמוד היה עשוי מהרבה דפים מצופים שעוה שנכרכו יחד. כדי לסגור את הפנקס היו מקפלים אותו לאורך גבו.

ומגלה לנו רבי שמלאי שהאדם הוא בעצם פנקס!

וכך כתב הגה"ק רבי יהודה ליווא (דרשות מהר"ל מפראג, דרוש לשבת תשובה):

8 מסילות אל הנפש

פרשת בא - למה עובר דומה?

שותה, ואינו מוציא רעי (צואה) **שמא יהרוג את אמו** - אם יוציא בתוכה רעי. **וכיון שיצא לאויר העולם** בשעת לידתו, **נפתח הפה** שהיה **סתום, ונסתם הטבור** שהיה **פתוח**,⁴ **שאלמלא כן אינו יכול לחיות אפילו שעה אחת.**

על שתי צדעיו, שתי אציליו על שתי ארכובותיו - שני בתי השחי שלו מונחים על שתי ברכיו. **ושתי עקביו על שתי עגבותיו, וראשו מונח לו בין ברכיו, ופיו סתום וטבורו פתוח, ואוכל ממה שאמו אוכלת, ושותה ממה שאמו**

מעין החכמה

תוך רגעים ספורים היה האב שוב בבית. הילד עוד נשנק ושפתיו כבר הכחילו. מיהר האב ועטף את צואר הילד בצעיף הרב, וראה זה פלא: מיד החל לנשום לרווחה, והסכנה חלפה.

עם שחר החזיר את המטפחת והודה לרב על הצלת ילדו, אמר הרב: לא עשיתי מאומה. זה רק הצעיף שספוג בזיעה של עמל תורה, וזכות העמל עמדה לילדך!

הוסיף האב ושאל לפשר שני התנאים, והרב הסביר: את הצעיף ביקשתי

משום שאין לי אחר, ואין באפשרותי לקנות צעיף נוסף מחמת עוני ומחסור. ובקשתי שישאר הדבר בסוד, משום שכל שעות היום טורדים מנוחתי בענייני העיר וגוזל אני משנתי כדי ללמוד, אך אם ידעו שער אני בשעות אלו יטרידוני גם בשעות הלילה ולא אוכל ללמוד, ומהיכן יהיה לך צעיף לסגולה... (סיפור זה שמע הגאון רבי שבת פנקל זצ"ל מפי הילד שניצל בזכות צעיפו של הרב).

4. אין הכוונה שפיו סתום ממש וטבורו פתוח ממש, אלא שפיו אינו משמש לכניסת אוכל לשם תזונה (אלא רק לכניסת מי השפיר לצורך התפתחותה של מערכת העיכול), ודרך

שכשידע האדם שכל מעשיו נכתבים בספר - לא יחטא, **והספר הזה הוא האדם עצמו...**

ודע שבמעשי האדם יש כח להשפיע גם על חפציו, ומעשיו הטובים נכתבים עליהם! ובהקשר לכך מסופר (אמרי אליהו - מוסר וחינוך עמוד 37 לגאון רבי אליהו מויאל שליט"א): מעשה בילד מילדי קרקא שחלה באסכרה ונשתנק באישון ליל. בני משפחתו עמדו אובדי עצות בהחנקו, ואביו לא יכול היה לשאת זאת ונמלט מן הבית...

כל הבתים חשוכים היו, הוא הסתובב ברחובות אובד עצות, ולפתע הבחין באור שבקע מחדרו של רב העיר - הגה"ק רבי שמעון סופר זצ"ל שישב ושקד על תלמודו. החליט האב לעלות ולהעתיר לברכתו.

נקישה קלה והוא מוכנס פנימה, שופך את מר לבו באזני הרב... משיים דבריו, הושיט הרב את ידי קדשו והסיר את הצעיף שעטף את צוארו, נתנו לאב והורה לו להניח את הצעיף על צואר הילד, בעוד הוא מוסיף שני תנאים, הראשון - שמיד עם שחר ישיב את הצעיף, והשני - שישמור את הדבר בסודי סודות.

מסילות אל הנפש

פרשת בא - כשאומרים 'בוגר' למה מתכוונים?

רק הרובד הבסיסי ביותר של החיים, עצם עצמו של הקיום הפשוט, הוא המתבטא בזמן העיבור. תכנים פנימיים אינם מתגלים, ואף לא ניתן לראות אותם בעין רגילה. אין גילוי של רגשות, ודאי לא גילוי של מחשבות ותכנים מורכבים או נעלים יותר...

וכאשר הוולד יוצא לאויר העולם הריהו נכנס לתוך המימד האנושי, ועליו לצעוד ולהשיג בגרות מלאה!

כשאומרים 'בוגר' למה מתכוונים?

רוחב ועובי, ויש לה נקודת התחלה ונקודת סיום, ובדרך כלל אחרי שמגיעים לנקודת סיום, ישנה לגוף אפשרות לגדול רק לעובי...

והשכל האנושי - בדרך כלל - מתגלה כפי התפתחות הגוף.⁵

בגרות נפשית - זה הבגרות של הרגשות והרצונות, והגדרת המציאות שסביבו.

וביאר הגאון המקובל רבי יצחק גינזבורג שליט"א (מבוא לקבלת האר"י עמוד רחצ) וז"ל: כשהוולד מונח ברחם אמו, אין אנו רואים ממנו אלא את רגליו, שראשו טמון בתוכן. זהו מצבו של העובר.

כל הפנימיות הרוחנית של הוולד, הרבדים העליונים יותר שבנפשו, טמונים בהעלם ומקופלים בין רגליו המייצגות את הכחות הטבעיים הבהמיים.

כדי שהאדם יצליח להשיג בגרות מלאה, עליו להשתלם בכל סוגי הבגרויות שישנם. ודע, כי ישנם שלשה שלבי בגרות במהלך חייו של היהודי, והם: בגרות גופנית, בגרות נפשית ובגרות רוחנית.

ונבוא להסבירם:

בגרות גופנית - היא הגדילה הטבעית של ממדי הגוף, באורך,

מעין החכמה

רבי יעקב קמינצקי, ראש ישיבת תורה ודעת, טיפס אחד הילדים הקטנים על השולחן.

הנוכחים ציפו כי רבי יעקב אשר מקפיד היה מאוד בענייני דרך ארץ, יגער בילד הרך ויורה להורידו מן השולחן... אולם רבי יעקב לא הגיב כלל...

טבורו נכנס דם האם המכיל את החומרים המזינים והחמצן הדרוש לחייו... (שוטנשטיין, נדה שם הערות 23 ו-24, וראה מה שהאריך עוד).

5. ביום מן הימים, כאשר היו מסובים גדולי ישראל סביב שולחנו של הגה"ק

מוחין ודעות שהוא יונק מן החוץ....

והיינו, שעיקר הבגרות הנפשית מעוצבת בידי אחרים...

בגרות רוחנית - כאשר האדם זוכה ובכח עבודתו העצמית

מתגלה בו גילוי אלקי המאפשר לו להתקשר עם בורא עולם.

ואז מתגלים בו 'מוחין חדשים'. המוחין הללו אינם כחות השכל גרידא, כי לחשוב ולהסיק מסקנות בכח השכל, מסוגל גם ילד קטן.

כשאנו אומרים שבשלב הבגרות הרוחנית מקבלים מוחין חדשים, הכוונה היא שנכנסים בו הכחות שהם מעבר למציאות

וכתב הגאון רבי יצחק גינזבורג שליט"א (מבוא לקבלת האר"י עמוד רצט) וז"ל: לאחר העיבור, מגיע שלב היניקה'. בשלב זה מניקה האם את בנה, מגדלת ומחזקת אותו, בונה את אבריו. כעת הוא מתחיל להיות אדם בפני עצמו, משתחרר בשלבים שונים מן התלות באמו. מתגלים בו כחות חדשים, כחות המבטאים את היותו אדם עצמאי בעל רצונות משלו, והם המדות שבלב היוצאות מהעלמן ומתחילות להשמיע את קולן.

עם זאת, כל רגשותיו ורצונותיו של הילד 'יונקים' מהסביבה - אין לו דעה עצמאית המכוונת את מדותיו, ומדותיו מכוונות על ידי

מעין החכמה

מהם בקטנותו - עלול הוא לאחוז בהם אף בגדלותו! בנושאים מעין אלו אמנם יש להקפיד הקפדה יתירה על חינוכו של הילד!

אולם בכל הנוגע לטיפול על השולחן בנוכחות אנשים - סיים רבי יעקב בחיוך - יכולני להניח את דעתכם ולהבטיח נאמנה כי אין מקום לחשש, בבגרותו לא יטפס הילד על השולחן בנוכחות זרים, ולפיכך החינוך המידי בנקודה זו יהיה מיותר לחלוטין... (משנת יהושע - חינוך הבנים עמוד קצו, לגאון רבי יהושע חילו).

הרבנים שהיו שם התפלאו ושאלו: מדוע אין הרב מתייחס למעשהו של הילד? מדוע אינו מחנכו?

ורבי יעקב ענה להם תשובה עמוקה מאוד: **מצות** החינוך נועדה בכדי ללמדו כיצד עליו להתנהג לכשיגדל, כאשר יהיה מחוייב מצד הדין בהנהגות ישרות ובקיום התורה ומצוות.

אכן במה דברים אמורים? במעשים כאלו אשר אילו לא נחנך את הילד להימנע

11 מסילות אל הנפש

פרשת בא - אחד היה אברהם

הרגילה של בן אנוש, הכחות הנושאים בתוכם את הגילוי האלקי, את יכולתם הסגולית של בני ישראל להתקשר עם מה שלמעלה מהם.

אחד היה אברהם

הצרופה, לאלקות הנכספת... ולאהבה אמיתית לכל בני האדם...

וגילה לנו יחזקאל הנביא את הסיבה לכך. וכך אמר: "אֶחָד הָיָה אֲבְרָהָם" (יחזקאל לג, כד)!

וביאר הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, וז"ל: "אחד היה אברהם" - שאברהם עבד השם רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתכל כלל על בני העולם, סורים מאחרי ה' ומונעים אותו, ולא על אביו ושאר המונעים, רק כאילו הוא אחד בעולם, וזהו: 'אחד היה אברהם'.

ממשיך רבי נחמן ואומר: וכן כל הרוצה ליכנס בעבודת השם, אי אפשר לו ליכנס כי אם על ידי בחינה זו שיחשוב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתכל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או

כל בני האדם - בימי קדם - נהו אחרי עבודת אלילים. וכמו שתיאר לנו זאת הרמב"ם (הלכות עבודת כוכבים פ"א ה"ב):

ועשו צורות (פירוש: פסלים) בהיכלות, ותחת האילנות, ובראשי ההרים, ועל הגבעות, ומתקבצין ומשתחווים להם, ואומרים: זו הצורה מטיבה ומריעה, וראוי לעובדה וליראה ממנה...

ונמצאו כל עם הארץ הנשים והקטנים אינם יודעים אלא הצורה של עץ ושל אבן, וההיכל של אבנים, שנתחנכו מקטנותם להשתחוות לה ולעובדה ולהישבע בשמה...

ולתוך האפילה הנוראה הזו, חושך כפול ומכופל, נולד אברהם אבינו.

והגם שהתבאר שהבגרות הנפשית מעוצבת ביד הסיביבה. אברהם אבינו זכה לבגרות נפשית אמיתית, בה המדות והרגשות נמשכים לרוחניות

מעין החכמה

מצרים, עד שהמשיך אלקות גם לערביים שהשתחוו לאבק רגליהם שהיא הדרגה הפחותה ביותר.

שלשה חלקים כלולים באדם:

ראש, גוף ורגל. הרגל היא החלק והאבר התחתון ביותר בגוף האדם, ואבק הרגל הוא בדרגה נמוכה אף מהרגל.

והערביים היו שרויים בדרגה

פחותה כזו, שהשתחוו

לאבק רגליהם. זאת אומרת שהשכל

שבראשם היה נתון בדרגה שפלה

יותר מאבק רגליהם...

ולמרות זאת התמסר אברהם

להמשיך אלקות גם אליהם...

ובהיות אברהם בן תשעים ותשע

נצטוה על המילה. ואחר

שמל את עצמו הוא זכה למדרגה

חדשה בקרבת ה' והיא ה'תמימות'⁸

אך היתרון הגדול שהשיג אברהם

על ידי מצות המילה הוא היותו

ראוי להוליד את יצחק. שהרי יצחק

היה צריך להיוולד מטיפה קדושה

דוקא, וכלשון ברכת המילה: 'אשר

קידש ידיד מבטן'.

המניעות שיש משאר בני העולם, המלעייגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתכל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: 'אחד היה אברהם' - כאילו הוא יחיד בעולם!

ומבואר בדבריו שאברהם אבינו

זכה ל'חוסן' נפשי עצום,

ולכן אחרי שהצליח להכיר בדעתו כי

המציאות האמיתית היא 'בורא

עולם' לא התרגש כלל מכל הסביבה,

והמשיך בעבודתו הקדושה ללא

לאות ובכך זכה לבגרות נפשית

נכונה, ולא עצר עד שזכה לבגרות

רוחנית עצומה ונשגבה...

וכך תיאר זאת הרבי מליובאוויטש:⁷

עבודתו של אברהם אבינו היתה

מבחינת 'אהבה כמים', כדרך שאנו

אומרים (בתפילת הגשם): 'זכור אב

נמשך אחריו כמים', וטבעם של מים

לרדת ולהימשך מלמעלה למטה.

אברהם אבינו הכשיר את העולם

שתושפע בו אלקות

מלמעלה למטה, והיינו שהמשיך

אלקות לכל: לארץ כנען - כפי

שהיתה טרם שנתבררה - וגם לארץ

מעין החכמה

7. ליקוטי שיחות (תרגום חופשי, ח"א עמוד 24).

8. וכך נאמר לו: 'ויאמר אליו אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים' (בראשית יז, א).

13 מסילות אל הנפש

פרשת בא - יצחק אבינו - מסירות נפש

להוליד את יצחק, אלא בשעה שהגיע לדרגת 'והיה תמים' על ידי המילה, אז דוקא אופשרה לידת יצחק...

ולכן אף שגם קודם המילה היה אברהם בבחינת 'מרכבה' לאלקות - לא היה עדיין ראוי אז

יצחק אבינו - מסירות נפש

טיט ואבנים, ובסילוקם - מתגלים המים החיים.

עבודתו זו מלמדת אותנו גם על עבודתו הרוחנית: להסיר את כל גורמי ההעלם וההסתר, ולעשות את העולם לכלי לאלקות...

יצחק, לא זו בלבד שלא התחשב בגורמים המעלימים ומסתירים את המים החיים - אלא אף לא התחשב בגורמי ההתנגדות, ובאלה המפריעים לחפירת הבארות.

כפי שהתורה מספרת שרועי אבימלך מלך גרר גירשו את רועי יצחק, וסתמו את הבארות, ויצחק לא התרשם מכך והורה להמשיך בחפירת בארות.

על פי ההגיון לא היה מקום לאי התרשמות מאבימלך, בעת שאבימלך יושב על כסא מלכותו ומפריע לחפירת בארות הקדושה, ואף את הבארות הנחפרים בהתאמצות רבה - הוא נוטל

ממשיך הרבי מליובאוויטש וכותב (שם) וז"ל: עבודתו של יצחק היתה מבחינת אהבה כרשפי אש, וטבעה של האש לעלות למעלה.

עניינו של יצחק הוא העלאה מלמטה למעלה. לכן לא היה לו כל מגע וקשר עם מצרים, ועם חוץ לארץ בכלל. עבודתו של יצחק היתה לגלות את האלקות הנמצאת בתוך העולם.

התורה מספרת שיצחק אבינו חפר בארות. והמטרה בחפירת הבארות היא לגלות מים חיים הנמצאים מתחת לאדמה ולהעלותם למעלה.

לא להזרים לבארות מים חיים ממקום אחר, **כי אם לגלות את המים החיים הנמצאים בבארות עצמם**. שהרי לאמיתו של דבר מכילים הם בעצמם את המים החיים, אלא שהם מכוסים בעפר,

לעצמו. אבל יצחק לא התחשב כלל בחישובים של 'שכל'. הוא חש שעניינו הוא לגלות מים חיים ואת עבודתו זו ביצע במסירות נפש!⁹
וליצחק אבינו נולד יעקב...

מעין החכמה

פרעה מלך מצרים שכר את שירותיהן של שתי המיילדות העבריות הבכירות והמנוסות - שפרה ופועה. בטרם קיבל אותן לעבודה מן הסתם ראיין אותן והתעניין לדעת את מדת נסיוןן ורמת מקצועיותן. כמה שנים אתן במקצוע? - עשרים שנה.

ויש פרנסה? - ברוך ה', הנשים היהודיות מרבות לדת... פרעה התרשם מהן ומרמתן המקצועית ואז הטיל עליהן את המשימה: "וַיֹּאמֶר בְּלִדְךָן אֶת הַעֲבָרִיּוֹת וַרְאִיתְךָן עַל הָאֲבָנִים אִם בֵּן הוּא וְהַמֶּתְךָן אֹתוֹ וְאִם בַּת הוּא וְחַיְהִי" (שמות א, טז). שתי המיילדות נענות למשימה.

כעבור כמה שבועות הוא עובר על הרשימות והנה הוא נוכח לדעת שהבנים שנולדו חיים וקיימים ולא נגעו בהם לרעה. מיד הוא קורא למיילדות ותוהה לפשר הדבר, תוך שהוא מכוון כלפיהן אצבע מאשימה: "מִדּוּעַ עָשִׂיתְךָן הַדָּבָר הַזֶּה וְתַחֲיִינְךָן אֶת הַיְלָדִים" (שם פסוק יח). ואז הן משיבות לתומן: מצטערות, אנחנו בכלל לא מיילדות... אצלנו, לנשים העבריות אין צורך במיילדות כלל ועיקר: "כִּי לֹא כְנָשִׁים הַמְצָרִית הַעֲבָרִית כִּי חַיּוֹת הֵנָּה בְּטָרֶם תְּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלְדֹת וַיְלָדוּ" (שם פסוק יט).

היתכן כדבר הזה?! הרי פרעה בחר בהן לאחר שעמד על כישוריהן ונסיוןן כמיילדות ולאחר שקיבל את אישורן

9. בשיחה שמסר הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א אמר (ומתוק האור שמות-א עמוד ק) וז"ל: נתאר לעצמנו את המקרה הבא: אנו פוגשים יהודי מגיברלטר, ותוך כדי שיחת נימוסין והתעניינות סקרנית על ארצו אנו שואלים אותו במה הוא עוסק שם לפרנסתו. והוא משיב: אני טכנאי העוסק בתיקון מכונות כביסה. ואנו מוסיפים לשאול: נו, ויש פרנסה? והוא משיב: ברוך ה', פעם יותר, פעם פחות. אסור להתלונן.

וכמה שנים אתה במקצוע? - עשרים שנה.

ואלו מכונות אתה מתקן? והוא תמה על שאלתנו: מה זאת אומרת? אני מכיר את המנגנונים של כל סוגי מכונות הכביסה הקיימות בשוק. ואנו מוסיפים להתעניין: ואיזו חברה נפוצה אצלכם בגיברלטר? ועל כך הוא משיב: אצלנו בגיברלטר אין בכלל מכונות כביסה, עקרות הבית רגילות לכבס ביד...

האם התשובה האחרונה בדו שיח הזה נשמעת הגיונית? הלא אם אין משתמשים במכונות כביסה, האם יש מקום לעסוק בתיקונן?! ואם כן, כיצד יתכן שאותו אדם התפרנס בעשרים השנים האחרונות מעבודתו כטכנאי של מכונות כביסה? משהו כאן נשמע מופרך והזוי.

פרשת בא - יעקב אבינו בשלמות הבגרות הרוחנית

יעקב אבינו בשלמות הבגרות הרוחנית

אותו: דע לך, "עם לְבָן גִּרְתִּי"
(בראשית לב, ה)!

ופירש רש"י, וז"ל: 'גִּרְתִּי' -
בגימטריא תרי"ג, כלומר
עם לְבָן הרשע גרתי ותרי"ג

ממשיך הרבי מליובאוויטש וכותב
ליקוטי שיחות, תרגום חופשי

ח"א עמוד 59) וז"ל: יעקב אבינו צועד
לארץ ישראל, וכששמע שעשיו יצא
לקראתו למלחמה, שלח להזהיר

מעין החכמה

ההגיון וההבנה האנושית בטלים
ומבוטלים! מי ששומע בקול ה' ועושה את
ציוויו - מובטח לו שלא יאונה לו כל רע!

**כשהולכים יד ביד עם הקב"ה אין מה
לדאוג! גם התירוץ הכי
טיפשי יתקבל... וכשהולכים בלי הקב"ה
גם החכמה הכי גדולה לא תשמור על האדם!**

מי שהולך בדרך התורה ומקיים את
מצוות ה' ועושה רצונו - לא חלים
עליו כללי ההגיון האנושי. מי שהולך יד
ביד עם ה', מובטח לו שלא יאונה לו כל רע!

ומכיון שמעשיהן של שפחה ופועה נבעו
מיראת אלקים - שוב אין להן כל
צורך לטרוח ולחפש תירוץ הגיוני
למעשיהן. גם אם יהא זה תירוץ קלוש
ומופרך - מובטח להן שהוא יתקבל על לבו
של פרעה ויניח את דעתו והוא לא יפגע בהן
לרעה... עיי"ש באורך בספר 'ומתוק האור'.

ויצחק אבינו, שהצליח להסיר ולסלק את
המסכים המסתירים את
האלקות, ידע שאין מה להתרגש ממלכים
מאיימים, ומחילות עצבניים...

והסכמתן לעמוד במשימה שהטיל עליהן.
וכיצד יתכן שעתה הן ישיבו לו כי מעולם
לא עסקו בעיסוק הזה, ובכלל אין מקצוע
כזה אצל היהודים...

יתר על כן, גם אם נניח שנכון הדבר, הרי היה
עליהן לומר זאת בעת שפרעה הטיל
עליהן את המשימה ולא להמתין עד עתה!

ואמנם מובן הדבר שהשתים חיפשו איזה
הסבר ותירוץ להשתמטותן
ממילוי ציווי פרעה, אבל מדוע בחרו
בתשובה זו שהיא הפחות הגיונית שניתן
לעלות על הדעת?! והפלא הוא - שפרעה
קיבל תשובתן והיא הניחה את דעתו!

היתכן?!! הלא היה עליו לקצוף עליהן
ולהענישן בחומרה על שהעזו
להמרות ציווי המלך, ולא עוד אלא שכדי
להצדיק את עצמן בודו איזה הסבר מופרך!

והתשובה לכך פשוטה בתכלית: ההגיון
או אי ההגיון הם על פי
הבנתו ומושגיו של השכל האנושי. אבל
מרגע שהציווי בא מפי בורא עולם - אין
יותר מקום לשכל האנושי וכל כללי

האדוק של האדם עם החפצים
הגשמיים של העולם הזה, שור
וחמור, צאן ועבד ושפחה...

ויעקב אבינו העיד על עצמו שכל
הקשר הזה - היה זר לו! כל
קנייני העולם היו לגבי יעקב
בבחינת גירות!

לדידו - רק הנשמה והתורה והמצוות
הם החיים האמיתיים,
והדברים הראויים להתקשר אליהם!¹⁰

מצוות שמרתי, ולא למדתי
ממעשיו הרעים.

דברי רש"י אלו טעונים הבהרה:
עשיו צועד לקראת יעקב,
אפו אדום, ידיו מלטפות את החרב
הנוצצת, סביבו 400 שכירי חרב
צמאי דם... כיצד המילים הללו 'עם
לְבָן גִּרְתִּי' אמורים לאיים עליו?!

וכך הוא ביאור הדברים: לְבָן הוא
הדמות המסמלת את הקשר

מעין החכמה

הארץ וכבשוה" (בראשית א, כח) - כיבוש זה
משמעו רכישה ושימוש בכל משאביה של
הארץ. תבונתו של האדם יצרה מחומרי
הגלם שבטבע את המגוון העצום של
חומרים ומכשירים שבשימוש האדם. כל
בגד ורהיט, כל מאכל וכלי, וכל מה שמהווה
את התרבות החומרית שלנו, כל זה הועמד
לרשותנו בצו הבורא כדי לשרת אותנו...

כל בני האדם משתדלים להרבות ככל
האפשר בניצול כל מה שמציע העולם
לנוחותם ולהנאתם, וכל המרבה הרי הוא
קרוי מצליח, וחיייו רצופים נחת. אלא
שאליה זו קוץ יש בה, ואפשר שעבה הוא
אף מן האליה.

הרגל השימוש של אדם בחפץ כל שהוא יוצר
תלות של האדם בחפץ, ובמשך הזמן
הוא אינו מסוגל לחיות בלעדיו. כמה עצוב,
לראות את האדון שלקח משרת לשרתו,
והנה הופך האדון לעבד נרצע למשרת.

10. כתב הגאון רבי יוחנן דוד סלומון
(בעין יהודית ח"א עמוד 61) ז"ל:
אם אין לי כוס הקפה שלי בבוקר, אני לא
בן אדם במשך כל היום.

בית המלון היה לא רע, אבל אני מוכרח
את המיטה שלי עם הכר והשמיכה
שלי, בלעדיהם אני לא יכול לישון.

כולנו שומעים התבטאויות כאלה לרוב.
אפשר שגם לך ולי יש כמה 'שלי'
שאותם אנחנו 'מוכרחים', ושבלעדיהם
אנחנו לא יכולים...

אכן, שתול ומושרש הוא האדם בתוך
העולם, וכל אדם יוצר את הקשרים
המיוחדים שלו עם חלק מן הסביבה. מעניין
לבדוק את מהות הקשר בין האדם לבין
אותו חלק מן העולם אליו הוא התקשר.

לאחר בריאת אדם וחווה, מברך אותם
אלקים ואומר להם: "מלאו את

17 . מסילות אל הנפש .

פרשת בא - יעקב אבינו בשלמות הבגרות הרוחנית

הם חלק בלתי נפרד ממנו, יעשה הכל, ממש הכל, כדי שאלה לא ילקחו ממנו או שהוא לא ילקח מהם. די באיום מרומז המזכיר את הפששים במזרני הקש של בית המעצר **כדי שאדם כזה יזנח את כל עקרונותיו**. די להזכיר לו מה מחייו הנוחים ינטל ממנו, והוא כבר מוכן להיות עד מדינה נגד אמו יולדתו. ברור שאסירי ציון למשל לא קורצו מחומר אנושי כזה.

ההרגל הופך לכבלים על ידיו של בעל ההרגל. הוא משלם בעצמאותו הרוחנית בעד הנאתו החומרית. יש מחיר לכל דבר בסופרמרקט זה ששמו חיים. לעתים נושא פלוני אשה שאינה הולמת לו רק מפני שאתה יוכל להמשיך ברמת החיים אליה הורגל. אלפים רבים של קתולים נאמנים תושבי ספרד של היום הם צאצאי אנוסים, אשר לעומת הברירה לוותר על כל רכושם ולהימלט עם יהדותם, העדיפו להשאר בנוחות עושרם ולקבל עליהם (אף אם למראית עין) את עולה של הנצרות.

אתה מציץ החוצה ורואה שוב את האדון ממול במכנסים קצרים מלקק כל ס"מ של מכוניתו הנוצצת. הוא עשה זאת אתמול ויעשה זאת שוב מחר, ואתה שואל את עצמך: מי כאן משרתו של מי? יחסי עבדות כאלה קיימים גם בין גברת אחת לבין השטיח וחפצי הנוי בסלון שלה. רחמנות עליהם. מי ישחררם?...

אחת ההשלכות החמורות של ראיית אביזרי הנוחות והמותרות כחלק טבעי והכרחי של האדם היא העדר תחושת תודה למי שהעניק לנו כל זאת. אין האדם

האדם הופך להיות תלוי במדה גדלה והולכת באביזרי הנוחות ובמוצרי השימוש בהם הקיף את עצמו, ושוב אינו יכול בלעדיהם. פלוני טוען שאינו בן אדם בלי כוס הקפה שלו, ונשאלת השאלה מה הוא בעצם עם כוס הקפה שלו?

הבה נערוך רשימה קצרה מתכולת בית ממוצע בעיר, וננסה להעריך את תלות בעליו בו. הרשימה כוללת כירת גז, תנור אפיה, מקרר ומכשירי חשמל למטבח...

נבדוק נא את עצמנו, מה תגובתנו כאשר אחד מן הפריטים הנ"ל מתקלקל ויוצא מכלל שימוש. אנו מתהלכים עצבניים כי 'אי אפשר לחיות בלי... והופכים עולמות כדי לרז את התיקון או את החלפת החפץ המקולקל.

בדוק את עצמך בכנות לגבי כל אחד מהפריטים שברשימה ונסה לאמוד את מדת תלותך בו. דמיין לעצמך שהחפץ הזה נעלם, מה היית מרגיש וכיצד היית מגיב? מה תגובתנו כאשר המטריה או משקפי השמש שלנו נעלמו או נשברו כאשר אנו זקוקים להם? מהי מדת תלותו הנפשית של בעל מכונית במכוניתו?...

תלות זו אינה נעדרת השלכות על האדם, אישיותו ודרך התנהגותו. כאשר אדם מתייחס לאביזרי הנוחות שלו כאל חלק בלתי נפרד ממנו עצמו, והוא אינו יכול לתאר לעצמו את חייו בלעדיהם, הרי הוא מסגיר בכך את עצמו בידי מי שכח בידו לשלול ממנו את חפציו אלה.

מי שכוס הקפה של בוקר שלו, המזרן והמטה שלו ומאכלי אשתו הטעימים

פרשת בא - כשיש בגרות רוחנית הכל נראה אחרת!

זוהי מה שאמר יעקב לעשיו: דע לך, ולכן אין לך שום שליטה עלי, וחבל זכיתי לבגרות רוחנית בשלמות, על הזמן שלך!

כשיש בגרות רוחנית הכל נראה אחרת!

בספר ה'לב שמחה' (מאת: ר. הלמן, צמוד 262) הובא: הגה"ק רבי שמחה בונים אלתר - ה'לב שמחה' מגור - הנהיג את עדתו במשך חמשה עשרה שנה.

כזקן מלא רחמים הנהיג הרבי את עדתו. כל חסיד חש את האהבה והחמלה, שרוחש לו הרבי בלב. **מדי** יום ביומו היה יושב שעות ארוכות כדי לקבל מאות

מעין החכמה

כאשר זוהי גישתו של אדם מבוגר, הרי שמשוהו השתבש במהלך התבגרותו השכלית והרגשית. מפליא כמה מרובים הם כאלה...

צדיקים וחסידיים רבים חיו חיי צנע והסתפקו במועט, ונמנעו ככל האפשר מלהשתמש באביזרי נוחות ובמנעמי החיים. ידועים המגורים הדלים והביגוד והריהוט המצומצמים והצנועים של גדולי ישראל. הם ברחו מפני השעבוד שעולם החומר משעבד את התלויים בו תלות יתר שאינה הכרחית. הם השתמשו בעולם רק בהכרחי ביותר. אין לתפוס גישה זאת כסגפנות אלא כשאיפה לחופש עליון ולאי תלות מירבית בחומר. אכן על אנשים חופשיים אלה אין במה לאיים, כי מה יוכל בעל שררה לשלול מהם? על כן כה איתנים בדעתם ועצמאיים ברוחם היו.

וכאשר הם בירכו בבוקר בברכות השחר 'ברוך אתה ה', אלקינו מלך העולם, שלא עשני עבד' - היתה זו ברכה אמיתית, שאכן הם - בני חורין ברוחם היו!

סבור שקיבל בכלל משהו, שהרי כך צריך להיות, זהו סדרו של עולם. גם הילד האומר 'תודה' לדוד שהביא לו מתנה, אינו מעלה בדעתו להודות להוריו על כל מה שהם משפיעים עליו יום יום. גם אנו, בדומה לילד, מקבלים יום יום משפע טובו של עולם מידו הפתוחה של אבינו שבשמים, ורגש התודה שלנו אינו עומד בשום יחס לשפע זה.

כאשר קורה אסון וניטל מן האדם אפילו חלק ממה שהורגל לו, הוא מהלך סר וזעף, כועס על העולם ומלא טרוניות כלפי דינו של הקב"ה, כאילו הפר מישהו את התחייבותו לספק לו עד יומו האחרון את כל מה שהורגל לו.

זוהי התסמונת המקובלת של עשיר שירד מנכסיו. אין הוא מלא תודה על השנים שבהן היה לו, אלא מלא תרעומת על ההווה ומה שאין בו. בעל טרוניות זה הוא גם חסר בגרות. תינוק רגיל בכך שהכל משרתים אותו ודואגים לצרכיו. לתינוק, זה אכן טבעי, כי זהו היחס היחיד שנתקל בו מאז בואו לעולם.

19 מסילות אל הנפש

פרשת בא - כשיש בגרות רוחנית הכל נראה אחרת!

אחר המשיך את דבריו, ונדמה היה, ששלהבות אש ניתזות מפיו הטהור.

כל העומדים מסביב הבינו למה ירמזון הדברים.

יש צדיקים - אמר אז הרבי - שכבר בעולם הזה מגיעים למדרגה גבוהה, עד שאינם יכולים לראות בהוויות העולם הזה. הם כבר כל כולם שמים... הכל לגמרי אחרת... שומעים אחרת, מדברים אחרת, מתבטאים אחרת, הכל שמימי... "האזינו השמים ואדברה" (דברים לב, א) - יש לדעת לשמוע בצורה שמימית...

ברתת ובחלחלה שמעו המקורבים את הדברים, לבותיהם פעמו בחזקה, מבינים הם למה ירמזון דברי הרבי.

אז סיים הוא את דבריו המרעידים: נו, עוד יהיה טוב...

דמה נפלה, חרדת קודש ירדה על השומעים. הם הבינו, שדבר נפל בגור.

ואכן - מאז אותה שיחה הורגש, בעליל, כיצד מתעלה הרבי, כיצד נוסק הוא אל על, והחסידיים נשארים הרחק הרחק מאחוריו...

יהודים, כל זאת - באהבה, בחמלה ובסבלנות עצומה.

שבת פרשת תולדות תשמ"ו. הרבי הילב שמחה! נראה היה כאיש אלקים, המשמיע נבואות. רק שפתיו רוחשות, וכל כולו מנותק מהוויות העולם הזה. בקול דממה דקה דיבר הרבי.

כתוב בפרשה - פתח ואמר: "וַיְהִי כִי זָקַן יִצְחָק וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרְאֵת" (בראשית כז, א). גם אצל יעקב אבינו עליו השלום כתוב: "וַעֲיַנֵּי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֶּקֶן לֹא יוּכַל לְרְאוֹת" (שם מח, י). הכוונה היא, שהם הגיעו לדרגה גבוהה כל כך, עד שכבר לא יכלו לראות את כל הקשור בעולם הזה, בארציות. הם היו לגמרי בשמים...

מסופר על צדיקים - המשיך הרבי - שלפני פטירתם מהעולם הזה אמרו, שכאשר יגיעו למעלה לשמים, ירעישו עולמות על צרות ישראל ועל הגלות הארוכה. אך לבסוף, כשהגיעו למעלה ראו, שהכל לטובה. הם ראו שגם הצרות, שנראות קשות מנשוא, באות לטובתנו.

כאן הפסיק הרבי למספר דקות.

כחה של סביבה

שיעקב אבינו, בחיר האבות, יהיו מבחר שנות חייו שבע עשרה שנה שגר בארץ מצרים 'ערות הארץ'!?

ויענהו אדמו"ר הזקן: כתיב: "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה" (בראשית מו, כח), ואיתא במדרש - מובא ברש"י - 'אמר ר' נחמיה: להתקין לו בית תלמוד, שתהא שם תורה ושיהיו השבטים הוגים בתורה'.

לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה, על ידי לימוד תורה ('להורת לפניו אזי - גִּשְׁנָה, ניגשים) מתקרבים לקב"ה, באופן שגם במצרים הוא בבחינת 'ויחיי' - בחיות'.

ביאור הדברים: ידוע לכל כי מאה ושלושים שנות חייו הראשונות של יעקב אבינו ע"ה היו רוויות סבל ויסורים ועגמת נפש, החל מהצער הגדול שהיה לו מרדיפותיו של עשיו אחיו שביקש להורגו. לאחר מכן הצער הגדול שהיה לו מהעבודה הקשה והמפרכת שעבד בביתו של לבן הארמי אחי אמו במשך שנים רבות, אשר בד בבד עם זאת גם רימה אותו בלי סוף.

לאחר מכן הצער הגדול שהיה לו ממה שאירע לו עם דינה בתו

ליעקב נולדו י"ב בנים, וזכו להסתופף בצילם של יצחק ויעקב. ומכיון שזכו לגדול בחממה רוחנית זכו לבגרות נפשית ובגרות רוחנית בשלימות.

ובשנת ב' אלפים רל"ח ירדו יעקב ובניו לארץ מצרים עם בני משפחותיהם, ומכיון שגם שם נוצרה חממה רוחנית, המשיכו בעבודתם הקדושה והנוראה.

וכך אמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א (אמרי נועם, פרשת ויחי - מאמר ג) וז"ל:

בפתיחת פרשת ויחי נאמר: "וַיַּחֲזִי יַעֲקֹב בְּאָרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה" (בראשית מז, כח). בהקשר לפסוק זה, מביא הרבי מליובאוויטש בספר 'היום יום' (ח"י טבת) מעשה מעניין:

'בהיות ה'צמח צדקי' ילד, ולמד את הכתוב: 'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה', תרגם לו מורו - על פי פירוש בעל הטורים - יעקב אבינו חי את שבע עשרה **השנים הטובות ביותר** במצרים.

כשבא הביתה מהחדר, שאל את סבו אדמו"ר הזקן: היתכן

אולם באחרית ימיו של יעקב אבינו, באותן השבע עשרה שנה שחי במצרים, זיכהו ה' לרוות נחת ולחיות חיים טובים ומאושרים, כפי שנאמר: 'ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה', ומפרש בעל הטורים שרק בשבע עשרה השנים הללו ניתן היה לומר שיעקב אבינו 'חי', אך לכל השנים שקדמו לכך לא ניתן לקרוא 'חיים', כי חיים מלאי צער ויסורים שכאלה אינם קרויים 'חיים'.

כל האמור מוכן היטב על דרך הפשט, אך לרבינו ה'צמח צדק' זה לא הספיק. כבר בהיותו ילד קטן, בזמן שילדים אחרים בני גילו עסקו ב'משחקי ילדים', מוחו היה עסוק בדברים נעלים העומדים ברומו של עולם. כבר אז הבין ה'צמח צדק' היטב שחייו של צדיק אמיתי, וכל שכן חייו של אחד מהאבות הקדושים, ויתירה מזאת, המיוחד ומובחר שבהם - יעקב אבינו ע"ה - אינם חיים בשריים של אכילה ושתיה ושאר הנאות הגוף, אלא חיים רוחניים של תורה ויראת שמים.

לכן כשאומרים על יעקב אבינו שהוא חי במצרים במשך שבע עשרה שנה חיים טובים ומאושרים, אין הכוונה רק לחיים טובים ומאושרים מבחינה גשמית (שלא עברו עליו צער

שנלקחה על ידי שכם בן חמור ונעשו בה מעשים מגונים, ובהמשך לכך גם מכך ששמעון ולוי בניו הלכו על דעת עצמם והכו את כל יושבי העיר שכם, ובעקבות זאת קמו על יעקב אבינו שונאים רבים. לאחר מכן בא עליו צער פטירתה של רחל, ובהמשך לכך גם הצער שהיה לו מהמעשה של ראובן שבלבל את יצועיו.

ולאחר כל זאת בא עליו הצער הגדול ביותר כאשר נלקח ממנו בנו חביבו, יוסף, וסיפרו לו כי "חיה רעה אכלתהו" (שם לז, כ), וישב והתאבל עליו במשך עשרים ושתים שנה - לא ישן על מיטה, לא אכל בשר ולא שתה יין, ובכלל, לא העלה חיוך על פניו, ואפילו מדרגותיו הרוחניות נסתלקו ממנו.

לכן כששאל פרעה את יעקב אבינו: "כמה ימי שני חייך" (שם מז, ח), כלומר, 'בן כמה אתה?' לא הצליח יעקב אבינו להתאפק ולהשיב לו תשובה קצרה ופשוטה: 'בן מאה ושלשים שנה אנכי' וכדומה, אלא השיב מתוך צער וכאב באריכות לשון: "ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, מעט ורעים היו ימי שני חיי" (שם פסוק ט), כיון שכל צערו צף ועלה על גדותיו עד כי לא יכל לכלוא אותו בלבו הכאוב.

האוויר הטהור והמחכים של ארץ ישראל, ויכלו לחיות גם שם חיים רוחניים בצורה המושלמת ביותר.

דבר זה מלמד אותנו שלא משנה כלל היכן נמצאים - גם אם מדובר במקום טמא כארץ מצרים - כאשר מקימים במקום קהילה קדושה המורכבת מאנשים יראים ושלמים, בית כנסת (בית תפילה) ובית מדרש (בית לימוד תורה) ראויים לשמם, תלמוד תורה וישיבה קדושה וכדומה - ניתן לטהר את המקום, לקדש אותו בקדושת ארץ ישראל ולחיות בו חיים מושלמים לא רק מבחינה גשמית, כי אם גם מבחינה רוחנית.

להשלמת הענין, נזכיר מאמר נוסף של הרבי מליובאוויטש המובא אף הוא בספר 'היום יום' (י"א טבת), וז"ל: **'חיי האדם תלויים באויר שמסביבו. בלי אויר אי אפשר לחיות, ולפי סוג האויר שנושמים - כך הם החיים. כאשר חיים באויר של תורה ומצוות, אלו חיים בריאים. כאשר חיים באויר של כפירה, הרי אלו חיים בלתי בריאים עם נטיה מתמדת לחלות במחלות מדבקות.'**

כלומר: כמו שבגשמיות אויר צח ונקי מביא חיים בריאים, ולעומתו, אויר עכור ומזוהם מביא

ויסורי גוף למיניהם כפי שהיה בשנים שקדמו לכך), **אלא הכוונה שהוא חי חיים טובים ומאושרים מבחינה רוחנית, דהיינו שהרוחניות שלו באותן שנים היתה בתכלית השלימות.**

אך את זאת לא הצליח ה'צמח צדק' להביין: כיצד יתכן לומר על המובחר ביותר שבאבותינו הקדושים שחי את חייו הרוחניים המושלמים ביותר דוקא בהיותו בארץ מצרים שעפרה טמא ואוירה טמא וכל אנשיה משוקצים וטמאים במדה שאין לה אח וריע, ועל שם כך נקראת ארץ זו "עַרְוַת הָאָרֶץ" (שם מב, ט) - הלא במקום טמא שכזה אמור הצדיק להרגיש בכל רגע ורגע יסורי תופת ממש כפי שלא ניתן לתאר!:

וכתובה לכך, הסביר לו סבו של ה'צמח צדק' - אדמו"ר הזקן - דבר נפלא ביותר, אשר עוד לפני שיעקב אבינו ירד למצרים, דאג לשלוח לשם את יהודה כדי שיקים שם בית מדרש ראוי לשמו, שיהיה לו, לבניו ולנכדיו מקום מקודש לעסוק בתורה ותפילה. ועל ידי עסק התורה של יעקב אבינו, בניו ונכדיו בארץ מצרים, נטהרו ונתקדשו אדמת המקום שבו התגוררו והאויר שהקיף אותם, באופן כזה שהרגישו כאילו חוגים הם על אדמת הקודש ובתוך

חשוב מאוד שאדם יתרחק, וכן ירחיק את אשתו וילדיו היקרים, מאנשים בעלי השפעה שלילית, ויתקרבו אך ורק לאנשים בעלי השפעה רוחנית טובה, משום שטבעו של האדם ללמוד מחבריו וקרוביו, וכפי שחבריו מתנהגים כך יתנהג גם הוא, כמו שנאמר: "הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים יִחְפֹּם וְרֹעֵה כְּסִילִים יְרֹעֵ" (משלי יג, כ). כלומר, מי שהולך עם חברים חכמים והגונים בסופו של דבר יחכם גם הוא כיון שילמד מהם דרכי חכמה... עיי"ש באורך דברים נפלאים.

ובשנת ב' אלפים רנ"ה, השנה השבע עשרה לשהותם בארץ מצרים, נפטר יעקב אבינו. ואחריו החלו להיפטר השבטים. ואט אט נעלמה האוירה הנפלאה שהפיצו השבטים הקדושים, ובני ישראל החלו להגרר אחרי תרבות מצרים...

חלאים רבים, כך גם ברוחניות - כשחיים באויר שספוג בתורה ומצוות, זוכים לחיים בריאים. וכשחיים באויר שספוג במעשים ודיבורים מזוהמים, בהכרח שנדבקים בכל מיני מחלות רוחניות מדבקות.

לכן כשמחפשים מקום מגורים, רצוי מאוד לבחור מקום שמתגוררים בו אנשים שחיים באוירה של תורה ומצוות, ולא מקום שמתגוררים בו אנשים שחיים באוירה של הוללות והפקרות ועושים ככל העולה על רוחם.

אדם שרוצה שהנפש שלו תמיד תהיה בריאה, צריך להקפיד לחיות באוירה של קדושה, ולבלות את זמנו בקרב חברים וידידים שמוחם ולבם עסוקים בדברים קדושים, טובים ומועילים, ולא בדברים מגונים ופרועים לשמצה. ומי שרואה שחבריו אינם חיוביים, אט אט יפרוש מהם עד שימצא לעצמו חברים הגונים.

התרסקות ה'בגרויות'

המצרים היו ניגשים לקופה לקנות כרטיסים להופעה, והקופאית היתה אומרת: מצטערת, נגמרו הכרטיסים! והמצרים היו שואלים: איך כזה מהר? והקופאית עונה: באו כמה משפחות של יהודים וקנו את כל

עם ישראל נגררו אחרי תרבות מצרים. וכמו שאמרו במדרש (ילקוט שמעוני שמות רמז קסב) "ותמלא הארץ אותם" (שמות א, ז) - אמר רבי יוחנן: מילאו את מצרים. ומילאו את כל הבתי טרטיאות ובתי קרקסאות.

קעת אתם מתגוררים בבתי מסכנים ועלובים - בקרוואנים ובצריפים.

תבנו בתים - לוקוסוס, והבתים יהיו שלכם. מלבד זאת תקבלו משכורת מקופת הממשלה, והתשלום לפי ימים, כל יום עבודה - תשלום מלא. **כמה** טוב. יבנו לעצמם קוטג'ים, בתי פאר, דשאים וגנות נוי, ומשכורת נאה בצידה..

וגם, פרעה מלך מצרים יצא לעבודה! לבש סרביל, לקח כלי תפסנות, פטיש, צבת ומסמרים, עלה על הפיגומים והחל לעבוד... למען המדינה!

עם ישראל ראו כך, והצטרפו לעבודה במרץ... פרעה העמיד נוגשים שערכו רשימות - את המכסה היומית של כל יהודי, באותם ימים ראשונים שעבדו בכל הכח ובמשנה מרץ.

חלפו כמה ימים ונתנה ההוראה: גם היום תעשו כתמול שלשום! ואם חשבתם שהבתים הם מתנה מהמלך - במצרים לא מחלקים מתנות!...

והשעבוד, ההתעללות והאכזריות ביהודים החלה במלוא עוצמתה...

הכרטיסים! והמצרים? חטפו עצבים... "ויקוצו מפני בני ישראל" (שם פסוק יב) - מלמד שהיו בעיניהן דומים כקוצים.

והתבאר כבר שהבגרות הנפשית - הבגרות של הרגשות והרצונות, והגדרת המציאות שסביבו - מעוצבת בידי אחרים.

ומכיון שנגררו אחר התרבות המצרית, עוצבה הבגרות הנפשית שלהם כמו שאר גויי הארצות. והחלו להגרר במדות ובדעות אחרי המצרים...

וכתב הגה"צ רבי ראובן אליצור קרלנשטיין זיע"א, ¹¹ וז"ל: "וַיַּעֲבְדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ" (שם פסוק יג) - אמרו חז"ל, שהשעבוד התחיל בפה רך.

פרעה לא הכריז מיד ולא ציוה עליהם בתוקף - תלכו לעבוד! בסך הכל אמר להם בידידות: מה אתם יושבים ככה ללא מעש, יש לכם הזדמנות פז לעבוד למען המדינה, ליצור וילות, לבנות בתים ולהקים מפעלים, בשבילכם ולמענכם, תהיה לכם תועלת וריוח רב מכל הענין, כי

עבודתו¹² התגלה אליו הקב"ה וקרא לו: "מִשֶּׁה מִשֶּׁה וַיֹּאמֶר הַנְּבִי" (שם ג, ד)...

המשיך הקב"ה ואמר למשה: לך גאל את עם ישראל מהגלות הנוראה...

והשלב הראשון של הגאולה הוא להביאם לבגרות נפשית!...

וההדרדרות המשיכה וגם הבגרות הרוחנית נעלמה...

וכך חלפו השנים...

לעמרם נולד בן ויקרא שמו משה. ומשה הלך וגדל, משתלם בבגרות נפשית ובגרות רוחנית, עד אשר זכה ובכח

מעין החכמה

אחרי סקירת נתיב עלייתו הנשגב של רבינו בסולמם של צדיקים - סדר עבודתו הקדושה כאחד מן השרפים, השגותיו הנוראות ומדרגותיו העילאיות בדרכי העבודה ובכח התורה, צדקותיו המופלגות כהררי אל ומדות חסדו וענוותנותו הנפלאות - צצים ועולים כמאליהם, סיפורי מופתיו הנפלאים והנוראים, אשר העידו והסהידו לפני כל באי עולם, "כי לא יעשה ה' אלקים דבר, כי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים" (עמוס ג, ז).

ובפרט מסר נפשו למען תיקון נשמות ישראל. בהחזרת נשמות תועות אל חיק הורתן בקדושה, בציחצוח נפשות מכתמי עוונות, בהבהקתן באור יקרות ובקירובן אל אביהן שבשמים.

בזמירות שבת, בפיוט 'כי אשמרה שבת', נאמר (בנוסח הפיוט המקורי וכמו שמובא במחזור ויטרי): 'על כן אכבס בו לבי כבורית'.

ושאל רבינו: מה זאת אומרת 'כבורית'? הרי את הבורית לא מכבסים, אלא על ידה ובאמצעותה מכבסים דברים אחרים!?

12. בספר הנפלא 'כהן גדול משרתי' (עמוד טו, ו-רכט) לגאון החסיד רבי מרדכי גרליץ שליט"א הובא:

בדברי ימי עמנו הזוהרים, בוהקים מספר אישי שגב ענקי מדות, המצטרפים לשורה מסולתת של אנשי אלקים יחידי סגולה, אשר עלו לדרגות נבואה, רוח הקודש, מלכות והנהגת העדה, מתוך היותם משרתים באמונה לרבותיהם הקדושים, ומהם אף ירשו את כסאות רבותיהם והיו לממלאי מקומם.

רבינו הקדוש, הרבי רבי צבי הירש, הכהן הגדול מרימנוב, שימש כנציגה של אותה שורת אישי קודש אפופת הוד, בדורות האחרונים. הוא הגבר, אשר שירת את רבו הצדיק הקדוש, הרבי רבי מנחם מנדל מרימנוב באמונה נפלאה, וקנה עקב כך את התואר הנאצל: רבי הירש **משרת**, אשר ליווה אותו לאורך כל ימי חייו. מתוך שירותו זה, צמח ועלה במעלות קדושים ואראלים והיה לצדיק הדור הנערץ בקודש, אשר ירש ומילא את מקום רבו הקדוש בהנהגת העדה והדור.

ארבעה גלגלי ההצלחה

ידי ארבעה שלבים אשר גרמו לבניית הנפש ולהעצמתה, והם:

א. הרעפת אהבה אין סופית.

ב. נתינת תחושת שייכות.

ג. הענקת תפקיד ממוקד שיוביל לסיפוק.

ד. הענקת הכרה שהם חיוניים ומועילים.

ונבוא להרחיב...

כשאנו מתבוננים במהלך הגאולה אנו מבחינים שה' יתברך ברחמי העצומים, מלבד עצם גאולתם של ישראל מעבדות לחרות, אף העבירם 'סדנה זריזה ומועילה' להוציאם מהתבוסה הנפשית אשר ליותה אותם ונחקה בלבם במהלך שנות עבדותם למצרים, עבדות שהשפילה אותם למטה מדרגת העפר... ולהכניסם ל'בגרות' הנפשית המתוקנת, וזאת על

הבה נתחכמה לו

וירעו אותנו) וזתו"ד: עם ישראל התיישבו בארץ מצרים, ונאחזו בה.

אט אט התחברו עם תושביה, והחלו להרגיש שמצרים היא מולדתם השנייה! ותחושת אלו הולידו בלבם נאמנות מוחלטת למצרים!

ואז פרצה מלחמה נגד מצרים. וכך מתואר ב'סדר הדורות' (שנת ב' אלפים ש"מ): צפו מלך כתים החליט לצאת למלחמה נגד מצרים, ויאסוף עם רב כחול הים...

מה באמת קרה במצרים? אלו צרות וייסורים, בזיונות והשפלות, עברו על עם ישראל? כיצד הצליחו 'פסיכולוגי' מצרים לקחת אנשים בעלי מעמד וחשיבות ולשחוק את נפשם, לפוררה לפרורים, ולהפכם לעבדים?!

וזאת התשובה: "וַיִּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה" (דברים כו, ו).

וביאר הגאון רבי מאיר להמאן זיע"א (הגדה של פסח ד"ה

מעין החכמה

את אחרים. אף לבי שלי, יהיה מסוגל לטהר ולזכך את לבותיהם ונפשותיהם של עמך בית ישראל מכל כתם וחלאה...

ותירץ: הכוונה היא, שאכבס ואטהר את לבי כל כך, עד אשר יקבל את תכונת הבורית, אשר בכחה לנקות ולכבס

מסילות אל הנפש

פרשת בא - אהבתי אתכם אמר ה'

וַיַּרְעוּ אֶתְנוּ הַמְצָרִים' - כל רשתות
התקשורת החברתיות יצאו
בכתבות מסמרות שער, ובגילויים
מצמררים:

התגלה שהיהודים שכל כך סמכנו
עליהם והאמנו בהם, הם
בוגדים ואויבי הארץ!

עם ישראל עברו זעזוע נפשי! הם
הדבקים כל כך במצרים,
הרואים אותה כמולדתם, הוצגו
והוקעו כבוגדים, כאויבי הארץ!

תחושת בדידות נולדה בלבם.

שונאים אותנו. פוחדים מאתנו. לא
מעריכים אותנו. אנחנו מיותרים.

והארגון המשומן של 'הפסיכולוגים'
המצרים המשיך לעבוד
במלא המרץ... 'רצח אופי' המוני
התחולל שם!

ובסופו של דבר, נשארו גוויות
אנשים חיים, נטולים כל
אישיות! וכך נוצרה קרקע פוריה
ליצירת השעבוד הגשמי!...

ויתקבצו כל אנשי מצרים כשלש
מאות אלף איש, ויקחו גם
מבני ישראל אשר בגושן מאה
וחמשים איש...

וילחמו המצרים עם חיילי צפו,
והמצרים הפסידו במלחמה,
וירדפו חיילי צפו אחרי המצרים...

ויצעקו המצרים למחנה בני ישראל
מהרו אלינו ועזרונו, וירוצו
בני ישראל ממקום מעמדם מאה
וחמשים איש לעזרם, ויצעקו בני
ישראל אל ה' להציל אותם וישמע ה'
ויכו בני ישראל את חיילי צפו...

יהודים רבים מסרו נפשם בשדה
הקרב על מזבח המולדת - מצרים.

ואז, כאשר הקשר הנפשי למצרים
הגיע לשיאים לא נודעו...

החליטו המצרים להפוך את עם
ישראל לעבדים! והם עשו
זאת על ידי שהפכו את דמותם של
עם ישראל לאנשים רעים ומסוכנים!
וזה שנאמר:

אהבתי אתכם אמר ה'

ועתה נתקן זאת!
לך גלה להם את גודל אהבתי
אליהם!

הקב"ה התגלה למשה ואמר לו:
השעבוד נוצר בעקבות
הרגשה שלא אוהבים אותנו!

טומאה, בין גלי החושך והמיאוס - זה לא הפריע להקב"ה, והוא שידר להם כל הזמן: דעו לכם! אני אוהב אתכם כמו שאתם ואיך שאתם, ללא שום תנאים וללא שום דרישות!

אני אוהב אותכם באמת!

וכך כתב הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי (תניא פרק מו) וזתו"ד: לגדולתו יתברך אין חקר, ואיהו ממלא כל עלמין, וסובב כל עלמין, וברא בעולמו היכלות ועולמות עד אין מספר, ובכל עולם והיכל - ריבוא רבבות מלאכים לאין קץ ותכלית.

וכולם לפניו נחשבים כלא ממש, ובטלים במציאות ממש!

ומחמת גודל אהבתו לעם ישראל הניח את העליונים ואת התחתונים ולא בחר בכולם כי אם בישראל עמו, והוציאם ממצרים ערות הארץ, מקום הזוהמא והטומאה, לא על ידי מלאך ולא על ידי שרף, אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו ירד לשם...

והמשיך הקב"ה ואמר למשה רבינו לך וגלה להם...

וכך כתב בספר הזוהר הקדוש (שמות דף ה ע"ב - בתרגום לעברית), אמר רבי יהודה: אם בני אדם היו יודעים האהבה הגדולה שהקב"ה אוהב את ישראל, היו שואגים כבני האריות לרדוף אחריו להתדבק בו...

והקב"ה הנחית על פרעה עשר מכות, ובהם התגלתה אהבתו העצומה של הקב"ה לעם ישראל.

המכות נחתו על מצרים לפי הסדר, ביים, ביבשה ובאור.

כל מכה ומכה השתלחה בכל גבולות ארץ מצרים וחלה על כל תושביה. אף אחד לא נמלט מהם. חוץ...

שום יהודי לא ניזוק מהמכות. לא מהדם ולא מהצפרדע, ואפילו לא מהחושך! ואפילו יהודי ששהה באותה עת עם חבורת מצרים, הם ניזוקו והוא לא!

איזה גילוי אהבה הוא חש באותה עת! יש מי שחושב עלי, דואג לי ומגן עלי!

ואפילו שעם ישראל באותו זמן היו שקועים בתוך מ"ט שערי

בני בכורי ישראל

(ג) - לך תסביר לפרעה שבני ישראל שייכים לי!

"וְאָמַרְתָּ אֶל פְּרָעָה, כֹּה אָמַר ה': בְּנֵי בְּכֹרֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות ד, 7)

ראשית היצירה היא במוח האב ושם שרשו של הבן, והוי ברא כרעיה דאבוה, ומזה נובע הקשר החזק בין אב לבנו, אשר נפשו קשורה בנפשו.

וכך הוי גם בין הקב"ה לכלל ישראל, שתחילת כל מציאות הבריאה היתה על ידי כך שעלה במחשבתו - כביכול - של בורא עולם שיהיה לו עם שיעבדו אותו.

ומאותו אור המחשבה, על ידי שעבר עליו השתלשלויות רבות, נבראו נשמות ישראל. וכמו שבן נמשך ממוח האב, כך נמשכו כלל ישראל, כביכול, ממוח הקב"ה, ולכן כשם שישנו קשר אמיץ בין אב לבנו, כך כביכול גם בין הקב"ה לכלל ישראל, ולא עוד, אלא כבני 'בכורי ישראל'.

ומכיון שעם ישראל שייכים להקב"ה לכן הוא שיתף אותם בתוכנית הגאולה.

שהרי לכאורה, הקב"ה היה יכול לשלוח את משה לעם ישראל ביום הגאולה - ט"ו ניסן ב' אלפים תמ"ח - ולבשר להם: באתי לגאלכם!

אך הקב"ה, רצה ללמדנו על חשיבות השיתוף. אם אתה רוצה להעניק תחושת שייכות, עליך לשתף את הזולת!

וכתב הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א (תניא פרק ב) וז"ל: נשמות ישראל עלו במחשבה, כדכתיב: 'בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל', "בְּנֵים אֲתֶם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א), פירוש: כמו שהבן נמשך ממוח האב, כך כביכול נשמת כל איש ישראל נמשכה ממחשבתו וחכמתו יתברך...

וביאר הגאון רבי משה וואלפסון (ליקוטי אורות עמוד קיט) וז"ל: יצירת הוולד מתחילה מנקודתה הראשונה במוח האב, וכשהיא במוח היא רוחניית בבחינת אור, ואי אפשר לנו להשיגה כלל כי לא נתגשמה כלל, רק כולה בתכלית הרוחני.

וכשמתעורר מחשבת האדם להוליד הולדה, הרי אותה מחשבה היא התחלת התפתחות הוולד שעתיד לצאת ממנו, ושם היא עדיין רוחנית, ומשם משתלשל אור זה ויורד דרך י"ח חוליות השדרה שהם המשך להמוח וקשורים אליו, ובכל ירידה וירידה מתגשם יותר ויותר עד שמגיע לכלי הזרע ונעשה דבר גשמי ממש, והיא טיפת הזרע שממנה נוצר האדם.

היינו שההתחלה היא במחשבה בבחינת אור, ואותו אור מתגשם עד שנעשה זרע. וכיון שנקודת

פרשת בא - שייך את הילדים אליך!

אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם
 יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר פֶּקֶד פִּקְדוֹתַי
 אֲתֶכֶם וְאֵת הָעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם"
 ... (שמות ג, טז)

ולכן, עוד לפני שהגיע משה רבינו
 לפרעה, אסף את עם ישראל
 וסיפר להם: "לך ואספת את זקני
 ישראל ואמרת אליהם ה' אלהי

שייך את הילדים אליך!

'אנחנו' מתלבטים מאוד בין צבע
 שמנת לצבע אופוויט מה אתה אומר?
יעקובי עלה קומה... הוא מעשה
 שותף להחלטות - **הוא שייך!**

אחד מהדברים הנצרכים ביותר
 בחינוך הוא להעניק לילד
 הרגשת 'שייכות'. והדרך לגרום זאת
 היא קלה ביותר...

יתכן שלבסוף לא תעשה מה שהילד
 אמר, אבל הרווחת דבר גדול,
 הילד הולך עם תחושה נפלאה - עזרתי
 לאבא ואמא לקבל החלטות. בזכות
 מעשה זעום כזה, הנראה לכאורה קל
 ופשוט זכית להקנות בנפש הילד
 הרגשה נפלאה של בטחון ו**שייכות!**

עלינו לשתף את הילד בחיי השגרה
 המתנהלים בבית (כמובן שאין
 לספר לו דברים העלולים להזיק לנפשו),
 לדוגמא: הבן לומד בישיבה בירושלים
 וחוזר הביתה פעם בחודש... והנה,
 החלטתם שהגיע הזמן להחליף סלון
 בבית, לפי האמת דבר זה לא נוגע
 לילד כלל ועיקר, אך מצד הרגשת
 השייכות - **חייכם לשתף אותו!**

וכאשר אדם יוצר רגש של שייכות
 עם ילדיו מתפתחים ביניהם
 קשרי אהבה עצומים, והילד מרגיש
 שאבא הוא למעשה גם החבר הטוב
 ביותר שלו!

'תשמע' חמוד שלנו, אנחנו יודעים
 שכולך שקוע בסוגיות
 עמוקות, אך בכל זאת אני ואמא חשבנו
 שלא כדאי לקבל החלטה לפני
 שמתייעצים עם יעקובי שלנו... 'אנחנו
 רוצים להחליף סלון בבית, ותמיד ידענו
 שיש לך טעם נפלא בצבעים...'

בבחינת 'אור ישר ואור חוזר' - אתה
 משתף אותו בענייניך והוא
 משתף אותך בענייניו.

יעקובי המתוק מאזין לאביו ברוב
 קשב ומרגיש **שייכות...**

דבר זה הוא חובה קדושה, לתת
 לילדים הרגשה שאבא הוא
 החבר הטוב ביותר שלהם. לכן חשוב

מסילות אל הנפש

פרשת בא - כל מה שעשיתי - זה בשבילכם

- גם את זה הוא יספר לך, את הדברים האישיים ביותר הוא יחלוק רק אתך! לעולם לא יהיה מצב שהוא יעשה דברים מאחורי גבך - **כיון שנפשו יודעת שיש בבית מי שמבין וחש אותו!**

מאיך, כאשר מטילים אימה יתרה בבית, 'דיסטנס' גבוה מדאי, **יוצרים נתק מהילדים, היפך תחושת השייכות**, ו'מתחת לאף' של ההורים הילדים עושים דברים קשים ביותר... עד שיום אחד אדם מוצא את ילדיו לא עלינו בשאל תחתיות!

שתתרגל להטות אזניך כאפרכסת לשמוע את דבריהם, לשמוח בשמחתם ולהצטער בצערם, לתת להם להתבטא בצורה נינוחה ונעימה...

גם אם דבריו של הילד משעממים ומעייפים אותך - לא טוב אם תשדר לו זאת! תשתדל לגלות התעניינות בדבריו, ותראה לו כמה חשוב לך לשמוע אותו...

וכל כך למה?!

מחר הוא יגיע לגיל הנעורים, וחס ושלום יפקוד אותו נסיון קשה

כל מה שעשיתי - זה בשבילכם

צבאות השמים, ועל כל שר חיל ושר חיל בראתי לו שלשים לגיון, ועל כל לגיון ולגיון בראתי לו שלשים רהטון, ועל כל רהטון ורהטון בראתי לו שלשים קרטון, ועל כל קרטון וקרטון בראתי לו שלשים גסטרא, ועל כל גסטרא וגסטרא תליתי בו שלש מאות וששים וחמשה אלפי רבוא כוכבים כנגד ימות החמה,¹³ וכולן לא בראתי אלא בשבילך!

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים רֹאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה" (שמות יב, א-ב).

ובגמרא הקדושה (ברכות לב:) הובא: **אמר הקדוש ברוך הוא לעם ישראל, שנים עשר מזלות בראתי ברקיע, ועל מסביב לכל מזל ומזל בראתי לו שלשים שרי חיל הממונים על חילות חלוקות של**

מעין החכמה

הם שמות של שררה (כנראה מלשון הצבאי של הרומאים), לפי סדר הדרגות מלמעלה למטה.

13. בגמרא (שוטנשטיין שם הערה 16) ביאר וז"ל: לגיון, רהטון, קרטון וגסטרא

כלולין בהם בנשמתם וגופם וגם הם עלו במחשבה תחילה ולכל הבריאה, ועל כן הנה העת בראש וראשון, להוביל בו שי לראש וראשון, להאיר ולהופיע לישראל ברוב אורו וגודלו...

ואחרי שגילה הקב"ה לעם ישראל את חשיבותם, נתן להם תפקיד מוגדר...

וכתב הגה"ק רבי חיים מצ'רנוביץ זיע"א (באר מים חיים, פרשת בא יב, א) וז"ל:

חודש ניסן הוא 'ראש חַדָּשִׁים' ומכיון שהוא ראש חדשים על כן הוא 'לְכֶם', כי גם אתם בית ישראל נקראים ראש וראשון לכל העולם, שישראל הם העיקר והשורש לכל העולמות וכולם

ענין וקדושת ימי הספירה

כזמן ארוך מתוך חיבתן הגדולה על הדבר - לכך הספירה נקבעה לדורות.

ומה שהצריך הקב"ה את עם ישראל להמתין ולצפות חמישים יום קודם מתן תורה, משום שבהיות עם ישראל במצרים הם היו שקועים בארבעים ותשעה שערי טומאה, וכדי שיהיו ראויים לקבל את התורה הוצרכו לצאת מאותם שערי טומאה ולבוא בשערי הקדושה.

ובכל יום מארבעים ותשעת הימים שעם ישראל ספרו, זכו לצאת משער אחד של טומאה, ותמורתו לבוא בשער אחד של

כתב בספר שבולי הלקט (סדר עצרת סימן רלו), וזו לשון קדשו: מדרש אגדה, למה תלה הכתוב יום חג שבועות בספירה, מה שאין כן בכל המועדות? לפי שכשנתבשרו ישראל לצאת ממצרים, נתבשרו שהן עתידין לקבל את התורה לסוף חמישים יום ליציאתן, שנאמר: "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה" (שמות ג, יב), הרי הנו"ן של 'תעבדון' יתירה - לומר לך, לקץ חמישים יום תעבדון את האלהים, שתקבלו את התורה. וישראל מרוב חיבה היו מונין בכל יום ויום ואומרים הרי עבר יום אחד ויום שני וכן כולם, שהיה נראה בעיניהם

מעין החכמה

שרים' פחותים מהם בדרגה עם 'פקודיהם' וכן הלאה.

בסך הכל ישנם יותר מקווינטיליון (10 בחזקת 18) כוכבים.

כל 'שרי' המסמל מערכת כוכבים או שאר גופים שמימיים, שולט על

מספר 'שרים' פחותים ממנו בדרגה עם 'פקודיהם', שאף הם שולטים על

ועל ידי הענקת העבודה הממוקדת הושלמה הבגרות הנפשית! ועם ישראל התקדמו לבגרות רוחנית...

קדושה, עד שביום מתן תורה זכו לצאת מכל שערי הטומאה ובאו בכל שערי הקדושה.

כתי אורה נוצצים...

הבגרות הרוחנית הושלמה, ועל אותה שעה נאמר: "אני אֶמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם" (תהלים פב, ו).

אך, בסוף הם חטאו בעגל ונפלו ממדרגתם...

שוב צריכים להתחיל מהתחלה! בהצלחה!

מספרת הגמרא הקדושה (שבת פח.): בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, וקשרו לכל אחד ואחד מישראל שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

ואותם כתרים היו כתרים רוחניים, מפיצים אור וזוהר, חן וטוהר, המשתלשל מהדרת הנועם העליון...¹⁴

מעין החכמה

מאותו יום שלטה מארה בעסקיו והלכו הלוך וחסור, עד שכעבור חמש שנים איבד את כל הונו ונאלץ לחזור על הפתחים, לבקש אוכל להחיות נפשו. בני עמו קפצו דם. יום חמישי אחד מצא המון עניים יהודים משתרכים בתור ארוך, ושאל לפשר הדבר.

אמרו לו, שגבאי הצדקה מחלק לכל העניים מצרכי שבת ביד נדיבה. תמה ועמד גם הוא בתור. כשהגיע אל הגבאי וביקש לחם להחיות נפשו, אמר לו הגבאי: איני רשאי לתת לך מקצבת העניים, אבל אתן לך מכיסי...

שב העני לביתו וערך חשבון נפש: אם זה היחס של היהודים לעניים, לעומת הניכור של בני עמו לאביונייהם - כדאי להתגייר.

בא לפני הרב, וביקשו שיאות להכניסו תחת כנפי השכינה. הרב סירב, כי היה הדבר אסור באיסור חמור בחוקי המדינה. בתוך כך

14. סיפר הגאון רבי שלום מאיר ולך שליטי"א (מעין השבוע שמות עמוד שט וז"ל: בעיר איזמיר היתה צדקת אחת ישישה, ושמה שרה, שהיתה מחזרת על משענתה על פתחי נדיבים, אוספת תרומות ומחלקת אותן לנצרכים ולנוזקים. הכל הכירו את האלמנה הצדקת, והעניקו לה ביד נדיבה.

יום אחד פגע בה נכרי מתושבי המקום, ביקש להתקלס בה, ועשה עצמו כמבקש לתת לה נדיבה. עצרה, ופשטה ידה. מיד גחן, הרים חופן אבני חצץ ונתן בידה... היא לא כעסה ואפילו חיכה, ואמרה לו: נתת לי אבנים כצדקה - והריני מברכת אותך שכאשר תפשוט אתה יד, יתנו לך היהודים מעות, ולא אבנים. חוורו פניו של הגוי וקללה נפלטה מפיו. אבל היא אמרה בנועם: יכולה אני להשיב בקללה, אבל הואיל ועתיד אתה להיות יהודי צדיק, הריני מבליגה...

חוק הגוי את שיניו, והמשיך בדרכו.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

ומדותיו מכוונות על ידי כל מה שהוא יונק מן החוץ. ולכן עיקר הבגרות הנפשית של האדם מעוצבת בידי אחרים. **בגרות רוחנית** - כאשר האדם זוכה ובכח עבודתו העצמית מתגלה בו גילוי אלקי המאפשר לו להתקשר עם בורא עולם. ואז מתגלים בו 'כחות חדשים'. הכחות האלו אינם הכחות הטבעיים המוטבעים בו מלידה שכן גם בהיותו ילד יכול להשתמש בכחות אלו. **אלא הכוונה היא שנכנסים בו הכחות שהם מעבר למציאות הרגילה של בן אנוש, הכחות הנושאים בתוכם את הגילוי האלקי, את יכולתם הסגולית של בני ישראל להתקשר עם מה שלמעלה מהם.**

ב. האדם מטבעו שתול ומושרש בתוך העולם, וכל אחד יוצר את הקשרים המיוחדים שלו

א. במהלך חייו של היהודי ישנם שלשה שלבי בגרות. והם: בגרות גופנית, בגרות נפשית ובגרות רוחנית. ונבאר: **בגרות גופנית** - היא הגדילה הטבעית של הגוף שיש לה נקודת התחלה ונקודת סיום. והשכל האנושי - בדרך כלל - מתגלה כפי התפתחות הגוף. **בגרות נפשית** - זו הבגרות של הרגשות והרצונות, והגדרת המציאות שסביבו. הוא מתחיל להיות אדם בפני עצמו, משתחרר בשלבים שונים מן התלות בהוריו ואז מתגלים בו כחות חדשים המבטאים את היותו אדם עצמאי בעל רצונות משלו. עם זאת, **כל הרגשות והרצונות של הילד עדיין מושפעים מהסביבה שלו**, וזה מתבטא בכך שאין לו דעה עצמאית המכוונת את מדותיו,

מעין החכמה

קרא התובע: כבוד הרב, אדם זה רימני בחמישים אמה בד!

מיד שלח הרב את שוטרי בית הדין לחנותו של התובע, ומצאו שם את האריג שגזר לפני שהחזיר את גליל המש, חמישים אמה...

קנסו הרב, ושלחו בניזיפה.

הכניס הרב את גר הצדק לחדר פנימי ואמר לו: רואה אני כתר אורה מתנוסס על ראשך, אמור לי - מה מעשיך!

פתח וסיפר כי גר צדק הוא, וכל מעשיו באמונה. ומרבה הוא ליתן צדקה, כי מעשה גיורו התגלגל בגין צדקתה של אותה אלמנה ישישה, ומעשי הצדקה של הקהילה עם ענייה.

מאותו היום קירבו הרב ונהג בו כבוד גדול, והיה לאחד מנכבדי הקהילה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה.

נכנסה שרה הישישה, כדי למסור לידי הרב את הכסף שאספה. כשראתה את הגוי אמרה: ברוך ה', הגיעה עת נבואתי להתגשם. אמר: כן, אבל הרב מעכב. אמרה אל הרב: גיירהו, כי ברכה בו! שמע הרב לקולה וגיירו. מסר לו רב שילמדו תורה, והחל שוקד על תלמודו במשך שנתים ועשה חיל בידיעותיו.

כעבור שנתים יצא מוחץ לעיר, ומצא אוצר טמון - כד מלא דינרי זהב. נסע לקושטא, ובכסף שמצא פתח בית מסחר לאריגים.

באחת מעסקותיו מכר לאחד הסוחרים אלף אמות בד משי, וקיבל מחירם. כעבור שעה חזר הסוחר והחזיר את הסחורה, בטענה שחסרו בה חמישים אמות של בד. תבע את כספו וזימן את הגר לדין תורה בפני רבה של קושטא - הרה"ג רבי אליהו מזרחי זצ"ל (הנודע בכינויו הרא"ם). כאשר נכנס הגר לבית הדין, קם הרב בחרדה וכיבדו בכבוד גדול.

להזיק לנפשו). להתייעץ אתו אפילו על דברים פעוטים ושוליים ובכך הוא מרגיש שייך מאוד לכל היות הבית. אפילו שיתכן ולבסוף לא תעשה מה שהילד אמר, אבל הריחו הוא גדול, **הילד הולך עם תחושה נפלאה - שהוא עוזר בקבלת ההחלטות.** בזכות מעשה קטן זה, הנראה לכאורה קל ופשוט זכית להקנות בנפש הילד הרגשה נפלאה של בטחון ושייכות! ותחושה זו יוצרת רגש של שייכות עם ילדיו ובכך מתפתחת ביניהם קשרי אהבה עצומים, **והילד מרגיש שאבא הוא למעשה גם החבר הטוב ביותר שלו!**

ה. צריך לדעת שלא משנה היכן האדם נמצא גם אם מדובר במקום טמא כארץ מצרים - כאשר מקימים במקום קהילה קדושה המורכבת מאנשים יראים ושלמים, בית כנסת ובית מדרש ראויים, עם תלמוד תורה וישיבה קדושה וכדומה **בכחם לטהר את המקום הטמא ולקדש אותו בקדושת ארץ ישראל ולחיות בו חיים מושלמים** לא רק מבחינה גשמית, כי אם גם מבחינה רוחנית. וכמו שבגשמיות האויר הצח והנקי מביא חיים בריאים ולעומת זאת אם האויר עכור ומזוהם הוא מביא חלאים רבים. אותו הדבר גם ברוחניות - כשחיים באויר שספוג בתורה ומצוות, זוכים לחיים בריאים. **וכשחיים באויר שספוג במעשים ודיבורים מזוהמים, בהכרח שנדבקים בכל מיני מחלות רוחניות מדבקות.**

והדברים אמורים לגבי כל דבר בחיים הן סביבת מגורים הן מקום לימודים וכדומה. וכן ריגיל את בני ביתו, אשתו והילדים להתרחק מכל סביבה קלוקלת ולא רוחנית ולהדבק רק בחברים טובים שיגרמולו להתעלות בעבודת ה'.

עם חלק מהסביבה. בני האדם משתדלים לנצל כל מה שהעולם מציע להם ואז הם משתמשים בזה לנוחותם ולהנאתם, וכך כל מי שמרבה לנצל את הסביבה שלו הוא נקרא מצליח. אך צריך לדעת שאפילו אם הדברים נראים טוב מבחוץ אין זה תכלית האדם **מפני שדבר זה יוצר תלות של האדם בחפץ או במישהו מהסביבה שלו,** ובמשך הזמן הוא אינו מסוגל לחיות בלעדיהם. ומשול הוא **לאדון הנעשה עבד לעבדו שלו.** לכן דרכם של הצדיקים והחסידים שהם חיים חיי צנע ומסתפקים במוצט, ונמנעים ככל האפשר מלהשתמש באביזרי נוחות ובתענוגות החיים. הם ברחו מזה מפני שעולם החומר משעבד את התלויים בו תלות יתר. הם השתמשו בצרכי העולם רק במה שהיה הכי הכרחי להם. **ואין זה נובע מסגפנות** אלא ביטול התלות בחומר. ואנשים אלו שאין להם שום תלות ושום קשר לשום דבר גשמי **הם הבני חורין האמיתיים.**

ג. אדם הרוצה להביא את ילדיו לידי בגרות נפשית גבוהה, ישקיע בארבעה שלבים: א. הרעפת אהבה אין סופית לילד. ב. הענקת תחושת שייכות - לגרום לו לחוש שהוא שותף פעיל בהצלחת הבית כולו **הצלחת הבית היא הצלחתו האישית.** ג. הענקת תפקיד ממוקד שיוביל לטיפוק - להציב לו יעדים ולגרום לו לעמוד בהם תוך כדי עידוד והחדרת מוטיבציה. ד. הענקת הכרה שהוא **יחודי וחיוני** - לעודד תמיד את נקודת החוזק שלו ולשבחו על התרומה שלו לבית כולו. **ד.** הדרך לגרום לגרום לילד הרגשת שייכות היא על ידי שנשתף אותו בחיי השגרה המתנהלים בבית (כמובן שאין לספר לו דברים העלולים

”ענין שליח הוא למעשה ק"ם מה התמורה מאשרת”

מוקדש לברכה והצלחה
של ידידינו היקרים והאהובים
אוהבי התורה ולומדיה

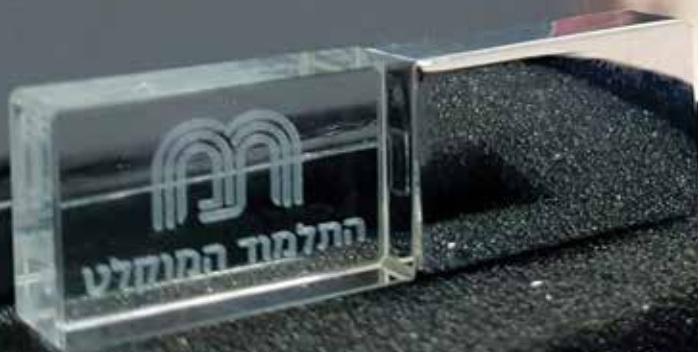
משפחת מרמלשטיין היקרים
ה"ה פריץ מנשה בן רבקה הי"ד
ומרת ציפורה צהובה בת ראשע תחי'
והילדים היקרים
הנה מוכל נהמה, היום הוד
ליאורה פריידא, יצחק יוסף ומאיה רחל.

זכות המצוה תגן בעדם ובעד כל אשר להם
ויצליחו בכל מעשי ידיהם וישפיע להם ה'
יתברך שפע טובה וברכה אושר ושמחה ונחת
יהודי חסידי מכל יוצאי חלציהם לאורך ימים
טובה ברכה ושמחה
אמן אמן.

המעוניינים להקדיש לברכה, לרפואה
ולהבדיל לעילוי נשמת יקיריהם: 08-3740200

מוקדש
לעילוי נשמת המנורה-הטהורה
מון אמו"ר הקדוש
רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

בס"ד

לרגל תחילת מחזור 'הדף היומי':

לימוד כל הש"ס בהישג יד!

'התלמוד המוקלט'
מאת הרב שבתי סבתו

- כחצי שעה לדף גמרא -

מוחדד השקפה
מיוחד!

www.hameir-laarets.org.il
054-3964949 • 08-3740200

שיעורי השבוע

ספי הרה"ג רבינו ישראל אברגל שליט"א

זמני שבת קודש

פרשת בא

ה' שבת התש"פ

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:23	17:49	16:57	באר שבע
18:20	17:46	16:54	חל אביב
18:20	17:46	16:54	חיפה
18:24	17:49	16:57	אילת
18:24	17:49	16:37	ירושלים
		16:57	ירושלים 20 דק'

כל יום | 4:30 'חובת התלמידים', 16:45 'עין יעקב'
בבית הכנסת 'המאיר לארץ' רחוב חיל שריון 39

נתיבות

שני (כל שבוע) | 20:00

בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

שידור חי

רביעי ו' שבת 5/2 | 20:00

בבית הכנסת 'בן איש חי' רחוב השומרון 1

אריאל

חמישי י"א שבת 6/2 | 20:00

בבית הכנסת 'נר מאיר' רחוב יהדות ספרד 26

אשקלון

שישי (כל שבוע) | אחר שחרית

בבית הכנסת 'המאיר לארץ' רחוב חיל שריון 39
אחר השיעור תתקיים קבלת קהל (עד השעה 10:30)

נתיבות

שיעורי השבת

כבית הכנסת 'המאיר לארץ'
חיל שריון 39, נתיבות

16:05 מנחה, קבלת שבת
שיחה וערבית

5:00 שחרית, קידוש
ושיעור חסידות 'אליבא דנפשא'

14:00 שיעור 'תומר דבורה'
15:15 מנחה

17:45 ערבית מוצש"ק

ברוכים הבאים בשם ה'

מסירות אל הרב

ספי קדשו של אמור' זיע"א

כגודל מסירות נפשם של ההורים
למען חינוך ילדיהם בקדושה וטהרה,
כך יזכו לרוות מהם נחת דקדושה
ויגדלו דורות ישרים מבורכים.

ההורים צריכים להתאמץ שבתם
יהיה שתול על פלגי מים טהורים
וממילא בניהם יהיו פירות נפלאים
שאינם נובלים לעולם."

היה שותף

בהפצת תורה חובקת עולם

לתרומות: בנק מרכתיל דיסקונט,
סניף 721 נתיבות, חשבון 23357.
בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519.
וקן בכל עמדות 'נדרים פלוס'